

АКТУАЛИЗИРАН ДОКУМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПР 2014-2020 на община Кайнарджа за периода 2018-2020 г.

Актуализираният документ за изпълнение на ОПР2014-2020г. на община Кайнарджа за периода 2018-2020 е разработен от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа и е приет с решение №....., протокол № от на общински съвет Кайнарджа

СЪДЪРЖАНИЕ

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	3
ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА.....	9
SWOT АНАЛИЗ	51
СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА	53
ВИЗИЯ	67
СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ.....	68
ПРИОРИТЕТИ И МЕРКИ.....	68
ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА	75
ДЕЙСТВИЯ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА	81
ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА	84

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

- АДИОПР** – Актуализиран документ за изпълнението на Общински план за развитие
- АДИОСР** - Актуализиран документ за изпълнението на Областна стратегия за развитие
- АЗ** – Агенция по заетостта
- БВП** – Брутен вътрешен продукт
- БВП/ч.н.** - Брутен вътрешен продукт на човек от населението
- ДМА** – дълготрайни материални активи
- ДБТ** – Дирекция „Бюро по труда“
- ДСП** - Дирекция „Социално подпомагане“
- ЕЕ** - Енергийна ефективност
- ЕСФ** – Европейски социален фонд
- ЕФРР** – Европейски фонд за регионално развитие
- ЗРР** – Закон за регионалното развитие
- ЗЕВИ** - Закон за енергията от възобновяеми източници
- ЗООС** - Закон за опазване на околната среда
- ЗОИК** - Закон за ограничаване изменението на климата
- ИСУН** – Информационна система за управление и наблюдение на средствата
от Структурните фондове на Европейския съюз
- МРРБ** – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
- МО** – Междинна оценка
- МТСП** - Министерство на труда и социалната политика
- МОСВ** – Министерство на околната среда и водите
- МСП** – Малки и средни предприятия
- НПО** – Неправителствени организации
- НСИ** – Национален статистически институт
- НКПР** – Национална концепция за пространствено развитие
- НСУРТРБ** - Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в РБ
- NUTS** – Обща класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана
от ЕВРОСТАТ за регионите в Европейския съюз
- ОП** – Оперативна програма
- ОП ОС** – Оперативна програма „Околна среда“
- ОПР** – Общински план за развитие
- ОП ИК** – Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“
- ОП РР** – Оперативна програма „Региони в растеж“

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

- ОПРЧР** – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
- ОУ** – Основно училище
- ПГ МСС** – Професионална гимназия по механизация на селското стопанство
- ППЗРР** – Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
- ПРОПР** - Програма за реализация на общинския план за развитие
- ПРСР** – Програма за развитие на селските райони
- ПСОВ** - Пречиствателни станции за отпадни води
- ОСЗ** - Общинска служба „Земеделие”
- СРО** - Стратегия за развитие на област
- СОУ** – Средно общообразователно училище
- ТБО** – Твърди битови отпадъци
- РДТБО** - Регионално депо за ТБО
- ТСБ** – Териториално статистическо бюро
- ЦДГ** – Целодневна детска градина

ВЪВЕДЕНИЕ

Актуализираният документ за изпълнение на ОПР2014-2020 /АДИОПР/ на община Кайнарджа има за цел да формулира обща рамка и последователност от конкретни действия за устойчиво и интегрирано развитие на община Кайнарджа, в следствие на нови икономически условия, променени външни и вътрешни фактори на територията, да отчете създадите се нови обстоятелства при влезли в сила нови стратегически документи на ниво община или на по-високо административно ниво след като са изминали няколко години от влизането в действие на ОПР2014-2020 и е изготвена междинна оценка за изпълнението и въздействието му през периода 2014-2017 година.

Общинският план за развитие /ОПР2014-2020/ на Община Кайнарджа за периода 2014 – 2020 г. беше изготвен през 2014 година в рамките на проект „Разработване на ОПР и въвеждане на ефективни правила за мониторинг и контрол на изпълнението на общински политики в община Кайнарджа”, финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”. Общинският план за развитие е основен документ за стратегическо планиране на устойчиво интегрирано развитие на местно ниво, който определя целите и приоритетите за устойчивото развитие на общината и нейното ефективно управление. Стратегическата рамка на ОПР се базира на наличния социално-икономически потенциал на община Кайнарджа, определен от анализа на състоянието на общината към момента на изготвяне на документа и перспективите за нейното развитие, средносрочните цели и приоритети за развитието на общината и политиките, залегнали в съответстващите европейски, национални, регионална и областна стратегии и планове за регионално развитие. Законодателят, чрез ЗРР и правилникът за неговото прилагане посочва, че документът може да се актуализира при промяна на обстоятелства, при актуализиране на документи от по-високо ниво, както и ако се приеме нов стратегически документ на ниво община Кайнарджа, на областно и регионално ниво, както и на национално ниво.

Община Кайнарджа, както всяка българска община, формира политики, дефинирани в ЗМСМА, чл. 17, т. 1., където законодателят определя правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение в сферата на:

- Общинското имущество, общинските предприятия, общинските финанси, данъци и такси, общинската администрация;
- Устройството и развитието на територията на общината и на населените места в нея;

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Актуализиран документ за изпълнение на ОПР2014-2020 на община Кайнарджа за периода 2018-2020

- Образованието;
- Здравеопазването;
- Културата;
- Благоустрояването и комуналните дейности;
- Социалните услуги;
- Опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси;
- Поддържането и опазването на културни, исторически и архитектурни паметници;
- Развитието на спорта, отдиха и туризма;
- Защитата при бедствия.

Изпълнението и приложението на политиките, които са от компетентността на община Кайнарджа е обезпечено с приетите и действащи стратегически документи, основните от които са Общинският план за развитие за периода 2014-2020 г. и Програмата за управление на общината за определен период от време, който обикновено съвпада с времето за един управленски мандат. В обхвата на тези стратегически документи са включени всички посочени в ЗМСМА политики.

Тъй като ОПР2014-2020 има характер на отворен документ, който може да се развива, усъвършенства и актуализира в съответствие с динамично променящите се условия и фактори, той бе подложен на междинна оценка /МО/ за изминалия период от действието му – 2014-2017 година. В следствие на наблюдението на изпълнение на ОПР за този период се анализираха постигнатите резултати от екипа на община Кайнарджа, отразени в годишните доклади за наблюдение за четирите изминали години. Възложено бе на външен изпълнител - екипа на „Глобал Метрикс ЕООД“, да синтезира изводите от тези анализи, да извърши собствени проучвания и наблюдения по изпълнението, да извърши допълнителни анализи и да изготви междинна оценка /МО/ на стратегическия за общината ни документ ОПР2014-2020 за отминалия период 2014-2017 година.

Стъпвайки на изводите, направени в изготвената и приета през м.август 2018 год. от общинския съвет на Кайнарджа, междинна оценка /МО/, вземайки предвид препоръките в изброените по-горе актуализирани стратегически документи от областно, регионално и национално ниво се изготви настоящия актуализиран документ за изпълнение на ОПР2014-2020 за оставащия период 2018-2020 година – **АДИОПР2014-2020**.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

АДИОПР2014-2020 на община Кайнарджа , както и ОПР2014-2020 е интегриран рамков документ. Той е в съответствие със стратегическите цели на ЕС в областта на регионалната политика, насочени към намаляване на икономическите, социалните и териториалните дисбаланси и подобряване на жизнения стандарт на жителите и гостите на община Кайнарджа, така както е за гражданите от цяла Европа.

АДИОПР2014-2020 - за оставащия период 2018-2020 година, бе възложен за разработване на инж. Бонка Йорданова – главен експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Взети са под внимание действащите стратегически документи за изпълнение на регионалното развитие в България и Европа, но АДИОПР изцяло запазва визията и стратегическите цели, които се стреми община Кайнарджа да постигне в оставащия период до 2020 година. Бе направен преглед на новата социалноикономическа ситуация, нов SWOT анализ и са предложени нови дейности за постигане на целите. Разработването на документа е съобразено и с действащите към момента Стратегията „Европа 2020”, със Стратегията на ЕС за Дунавския регион, Националната програма за развитие на България 2020, както и с Регионален план за развитие на Северен Централен район 2014-2020 год. и няколко нови стратегически документа. Тава на първо място е Целенасочената инвестиционна програма на МРРБ от 2015 година, Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в България 2014-2030, актуализираната през 2017 година /решение на МС от февруари 2018 год./ , и Актуализиран документ за изпълнение на Областната стратегия за развитие на област Силистра (2014 - 2020 г.) за периода 2018-2020 година., както и с окончателно приетия през октомври 2018 година от общинския съвет на община Кайнарджа - Общ устройствен план/ОУП/ на община Кайнарджа.

Основните задачи, които се поставят с изготвянето на АДИОПР2014-2020 са:

- събиране на обективна информация за актуалното състояние на община Кайнарджа;
- отразяване на нови възможности и стимули за повишаване активността на бизнеса, НПО, публично-частните партньорства и администрацията на община Кайнарджа, за да се увеличи степента на изпълнение на досегашните приоритети и цели, записани в ОПР2014-2020;
- посочване на допълнителни мерки, приоритети или цели , чието значение е актуално за предстоящия период на действие на настоящия документ или произтичат от съгласуването с стратегически документ от по-високо административно ниво;

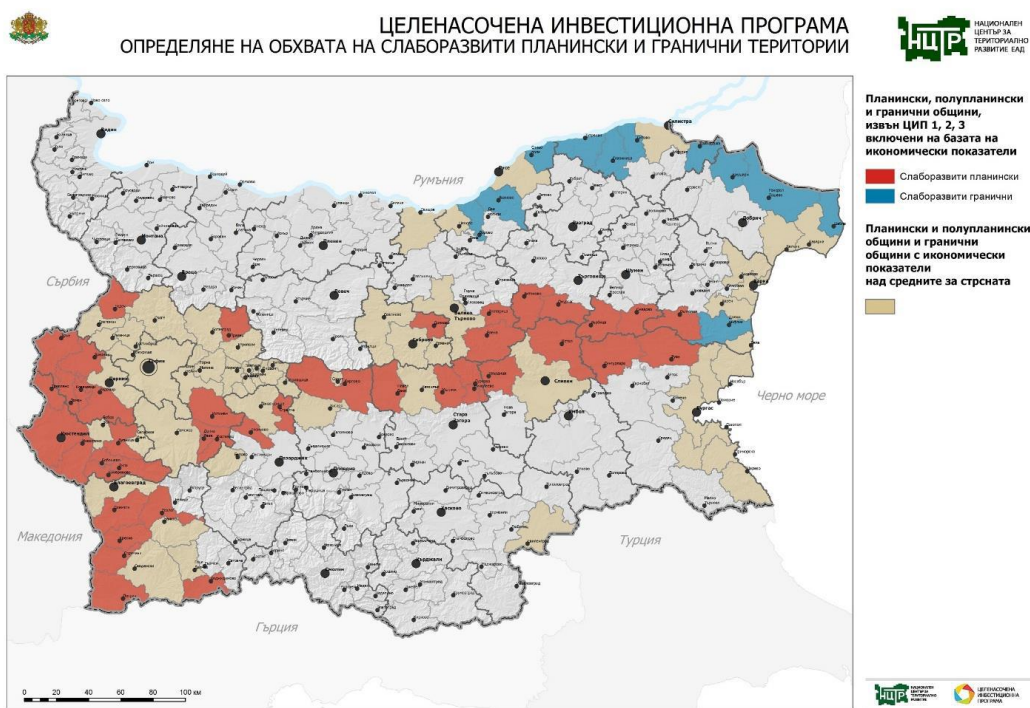
Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл. експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

- повишаване на качеството и ефективността на планираните общински политики от кмета на община Кайнарджа.

Основната функция на АДИОПР2014-2020 на община Кайнарджа е да съчетае местните инициативи с тези на областно и централно ниво, за да се използват всички ресурси на общината и да се създадат предпоставки за достигане на заложените стратегически цели.

Обемът и съдържанието на АДИОПР се определят от постановките на Закона за регионалното развитие и правилника за неговото прилагане, и са в съответствие с чл. 12 и чл. 13 от ЗРР. Подготовката на актуализирания документ, както беше и при ОПР, задължително следва Методическите указания на МРРБ от 2011 год. за разработване на регионални стратегии и планове от различно териториално ниво, включително и разработването на ОПР.

Много важна причина за актуализиране на ОПР2014-2020 год. е включването на община Кайнарджа в район за целенасочено въздействие, поради лошите показатели на жизнен стандарт на населението в община Кайнарджа, както в още някои общини с подобен профил, поради което всички заедно образуват район за целенасочено въздействие в подкрепа на развитието на погранични, планински и полупланински и слаборазвити общини. Тази подкрепа обхваща 53 общини от цялата страна със сродни характеристики.

Източник: Целенасочена инвестиционна програма/ ЦИП / – териториален обхват на подпрограмата в подкрепа на развитието на погранични, планински и полупланински, и слаборазвити общини – ЦИП4

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ НА

ОБЩИНА КАЙНАРДЖА

- .1. Географско положение** - Община Кайнарджа е разположена в Североизточна България, в източната част на Дунавската равнина, както и в източната част на Силистренска област.

Територията, която заема община Кайнарджа е 314,96 кв. км. Граничи с общините Силистра и Алфатар (област Силистра) на запад, на югоизток с Крушари и Тервел (област Добрич) и на север чрез сухоземната българо-румънска граница се допира до общините Липница и Баняса от окръг Констанца на Република Румъния. На 29 км, югоизточно от областния град Силистра се намира центърът на общината - село Кайнарджа. Общината включва, освен общинския център Кайнарджа - още 14 населени места: Войново, Голеш, Господиново, Давидово, Добруджанка, Зарник, Каменци, Краново, Полковник Чолаково, Попрусаново, Посев, Светослав, Средище, Стрелково.

Територията на общината се разпределя, както следва:

- **Обработваема земя**
и пасища /общо/ - 239,58 кв.км. – 76,07 %;
- **Гори** - 64,15 кв.км - 20,37%
- **Водни площи** – 0,15 кв.км - 0,05%;
- **Пътища** - 1,08 кв.км - 0,34%.
- **Урабанизирани територии** – 10 кв.км - 3,17%.

Общината се намира на изключително добро геостратегическо място. През нейната територия могат да се направят връзки с област Добрич, както и с Република Румъния. Вече

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

работи новооткрития ГКПП Кайнарджа-Липница, Румъния, който допринесе за положителната промяна в ситуацията на нашия район.

В АДИОПР2014-2020 са посочени две схеми – 1 и 2, взети от Националната концепция за развитие на България за периода 2013-2025 година, с които още при разработване на ОПР2014-2020 год. бяха съобразени следните обстоятелства:

На схема 1 е представена карта от Националната концепция за пространствено развитие година със съществуващото положение в страната към 2013. **Според схема 2** бе отразена визуално нашата цел, записана в ОПР2014-2020 на община Кайнарджа - построяване на инфраструктура в граничната точка на територията между двете общини – Кайнарджа, България и Липница, Румъния, а именно ГКПП и осигуряване на добра транспортна инфраструктура за преминаване на пътническия поток, с цел сближаване на съседните трансгранични територии и увеличаване на възможностите за бизнес, обмяна на културни и социални придобивки.

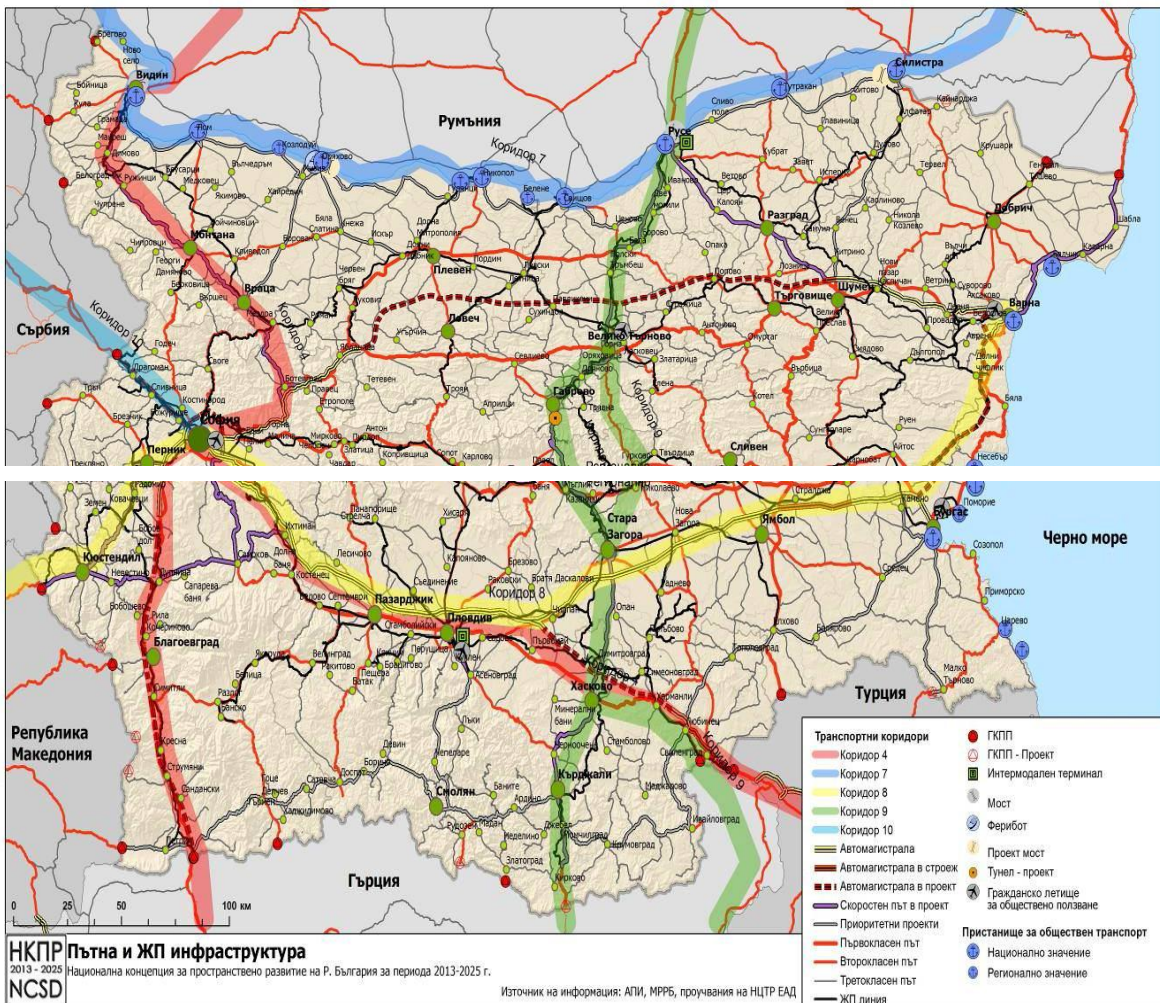

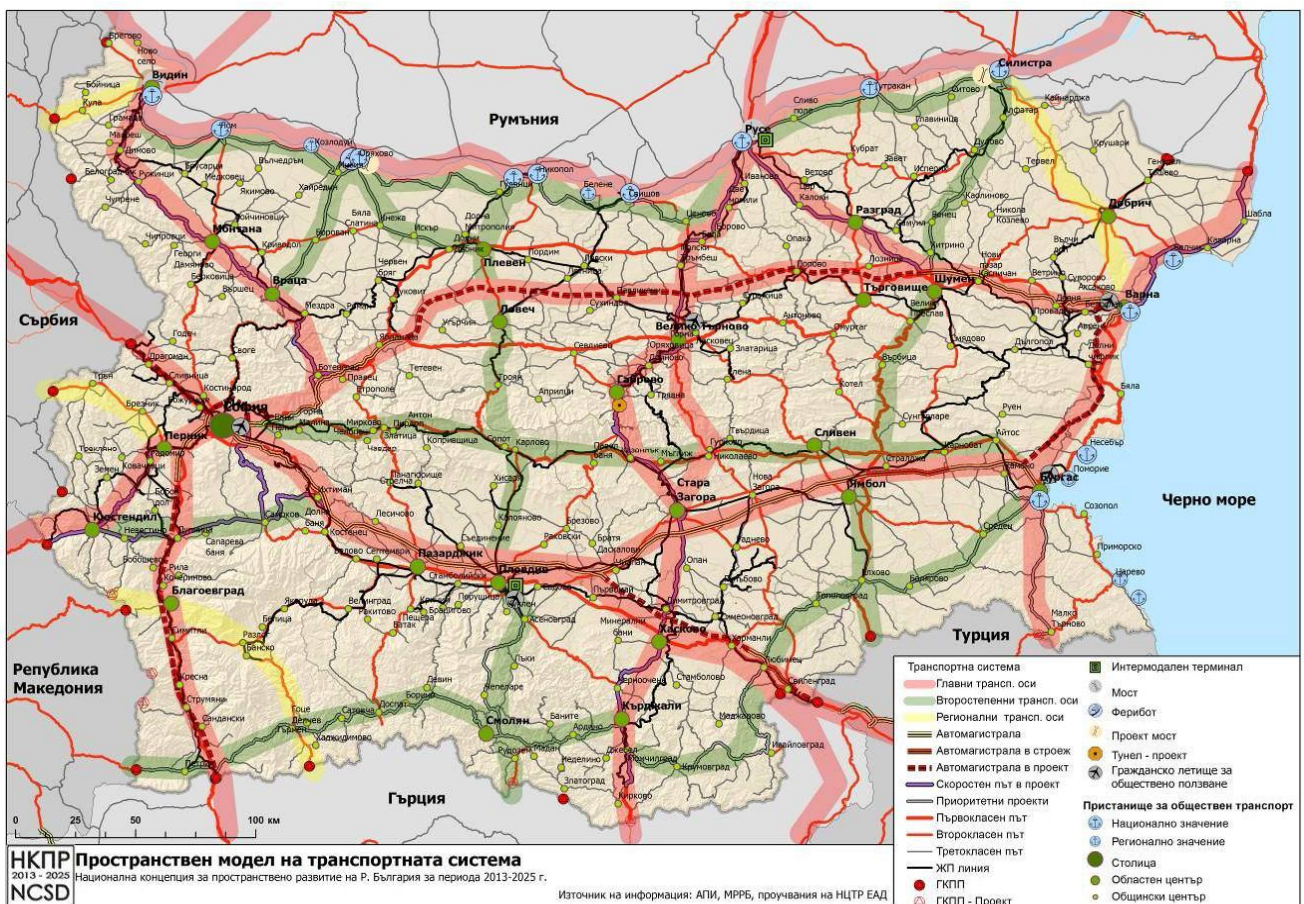
Схема 1. **Източник:** Национална концепция за пространствено развитие 2013-2025, **Визия за пространственото развитие на транспортната мрежа в република България за 2013 - 2025 година**

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Този ГКПП е вече факт. Разстоянията са много по-малки и времето за достигане на някои дестинации е доста по-кратко. Би могъл да се осигурява добър вариант за придвижване на част от пътничкопотока/ особено за леки и лекотоварни автомобили/ по маршрута определен от

„Второстепенната източна ос „Румъния/Силистра-Шумен-Ямбол-ГКПП Лесово/“.

Схема 2

Източник: Национална концепция за пространствено развитие 2013-2025, Визия за пространственото развитие на транспортната мрежа в република България за 2013 - 2025 година

В схема 2 добре се вижда „Второстепенната източна ос „Румъния/Силистра-Шумен-Ямбол-ГКПП Лесово/“, за която е описана повече информация в Националната концепция за пространствено развитие на Република България 2013-2025 год. и за която ще се инвестират средства да се доразвие за в бъдеще трасето и.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Община Кайнарджа има вече добре изградени пространствени връзки:

- Построен е и пуснат в действие ГКПП Кайнарджа/Липница през октомври 2017 година;
- Четвъртокласната общинска пътна мрежа е ремонтирана и е в добро състояние;
- През 2018 година е осъществен ремонт и на третокласен път Алфатар – Войново-Кайнарджа-Краново, който улеснява придвижването, прави пътуването през община Кайнарджа приятно и има положително влияние върху социално-икономическата ситуация в резултат от развитие на инфраструктурата;
- През община Кайнарджа минава държавен път II – 71 и лесно свързва жителите с градовете Силистра, Добрич и Варна
Бизнесът би трябвало да се възползва от това развитие и да го оползотвори за създаване на добавена стойност.

1.2. Релеф

Община Кайнарджа се намира в източната част на Дунавската равнина, по специално в Провадийско-Лудогорско-добруджанската платовидна подобласт. Релефът е от типа нискохълмист, представляващ обширна равнина, набраздена от суходолия. Надморското равнище варира от 23 до 226 м. За общинския център - с.Кайнарджа - надморската височина варира между 50 и 120 м. Територията на общината се пресича от няколко "сухоречия" – Канагьол, Табан, Хърсовска река и Суха река, които в миналото са били дъно на реки. Районът около тях се характеризира със стръмни и полегати хълмове. Интересни са участъците край селата Стрелково и Войново от сухоречието на „Хърсовска река“, както и край селата Краново и Голеш от сухоречието на „Суха река“. На тези места са разположени типични каньони.

Средната надморска височина е 120 м, като най-високата част - край с. Каменци, достига 226 м, а най-ниската/23 м/ е в каньона на „Сухата река“ в близост до границата с Румъния.

1.3. Полезни изкопаеми

Територията на община Кайнарджа е бедна на полезни изкопаеми. От нерудните полезни изкопаеми интерес представляват варовиците от горната креда. На територията на община Кайнарджа са разработени каменни кариери за добиване на материал за шосейни настилки и строеж на сгради. Сарматските пясъци са предимно ситни и глинести, те нямат високи технически качества и са негодни за строителен материал. Не се експлоатират запаси от рудни полезни изкопаеми.

На територията на общината се правят проучвания за добив на газ.

1.4. Климат

Според климатичното райониране на Република България територията на община Кайнарджа спада към европейско континенталната климатична област, подобласт - умерено континентална, район севернодобруджански. Микрорайонът е със силно изразен континентален климат – студена зима и горещо лято, като съществено влияние върху влажността на въздуха оказва и басейнът на р. Дунав, отстоящ на 20 –30 км. Отсъствието на планини осигурява свободен достъп на въздушни маси с различна температура и влажност, което довежда до много резки промени в климатичните фактори.

➤ Температурен режим

Температурните характеристики определят района като относително студен за съответната географска ширина през зимата. Най-студеният месец е януари със средна минимална температура (-13,8°C) и средна максимална 11,6°C. При изключително студени зими, които не са рядкост за района, температурите се понижават до (-35°C). Среднодневните температури на въздуха през зимата са над +5°C. Лятото е горещо и засушливо, средна температура на въздуха през месеците юни, юли и август не спада под 25,4°C средно за последните 5 години. През месец август са измерени най-високите температури за района +36,8°C и абсл.макс.температура 44,1°C. Средната годишна температура на въздуха е +11,6°C.

Средна температура:

месеци	год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
t°C на въздуха	11,6	-1,7	0,8	5,3	11,8	17,3	28	23	22,4	18,2	12,6	7,1	1,5
t°C на почвата на дълбочи на 10см	11,8	0,9	1,2	3,8	9,2	16,5	25	24	23,5	19,8	12,8	6,9	2,8

Есенният сезон е кратък и хладен, обикновено продължава до към края на месец октомври, като през последните години продължава дори до средата на ноември със задържане на средната дневна температура над +5°C.

Климатът е благоприятен за развитието на зърнени, фуражни, технически култури, на плодове и зеленчуци, както и за развитието на широколистни гори – дъб, бук, габър, акация и др.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

➤ **Ветрови режим**

Районът се характеризира като ветровит над нормалното за България. Преобладаващи като цяло са северните и североизточни ветрове.

Средна скорост на вятъра м/сек:

месеци	год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Вятър	2,7	3,0	3,3	3,4	3,2	3,0	2,6	2,0	2,1	2,2	2,2	2,7	2,7

Продължителните силни ветрове през зимата отвяват снежната покривка и причиняват измръзвания на есенниците, снегонавявания по пътищата и обледяване на далекопроводите и трайните насаждения.

➤ **Влажност на въздуха и валежи**

За община Кайнарджа е характерно наличието на голяма влажност през цялата година. Максимумът на относителната влажност е през декември-януари (85 %), а минимумът през юли и август – 66 %. Дни с относителна влажност под 30 % не се наблюдават. Средната годишна относителна влажност на въздуха е около 55-65 %.

Разпределението на валежите през годината е равномерно. В района има много ясно изразена сезонност на валежите май и юни. Валежи 556 мм, главно от дъжд, са под средните за страната – 650 мм. Дните със снежна покривка за последните 20 години са средно 40 дни, като започват от втората десетдневка на месец декември и продължават до 10 март. Най-малката средна височина на снежната покривка като стойност в см е през първата десетдневка на декември – 3 см и най –високата средна стойност на снежната покривка е през последната десетдневка на януари 11 см. През последните години почти всяка зима има случаи със снежна покривка над 35 см.

Средна месечна и годишна сума на валежите в мм

месеци	год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Валежи	556	36	30	32	47	66	73	52	48	41	41	50	39

В община Кайнарджа мъглите се образуват предимно през студената част на годината. Максимумът им е през декември – 6 дни средно за месеца, минимума е през месец юли – 0,5

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

дни средно месечно. Средно годишно броят на дни с мъгла е 33 дни, което е повече от средното за страната.

➤ **Слънчево греене**

Слънчевото греене средно годишно за района е относително високо – около 2199 часа, т.е около 48 % от светлата част на денонощието за годината.

В следната таблица е показано месечното разпределение на часовете слънчево греене.

Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Слънчево греене-часове	78	89	126	172	241	283	324	308	231	177	92	68

1.5. Води

➤ **Подпочвени води**

Територията се характеризира с дълбочинни подпочвени води. Водите са ненапорни и се дренират частично, под формата на малодебитни извори. По-главните извори са каптирани за водоснабдяване. На много места се срещат карстови извори с дебит 1-2 л/сек. Дълбоките подпочвените води се използват за водоснабдяване на селищата чрез каптажни кладенци, експлоатирани от ВиК. От тях се черпи вода и се снабдяват централните водопроводи на общината..

Експлоатацията на подпочвените води се осъществява чрез дълбоки сондажни и шахтови кладенци (30-40 м под дъното на суходолията).

➤ **Реки**

Територията на общината е бедна на реки. През областта протичат само временни реки по време на интензивни валежи или снеготопене: Царацар, Канагьол, Сухата река и др. Характерно за добруджанските реки е, че те съществуват на определено разстояние след изворите си, след което се загубват в лъсовите образувания на Добруджа и следващите ги суходолия, като не формират повърхностен приток към р. Дунав.

Суха река е река в Североизточна България, започваща от Област Варна - Община Суворово и преминава през Община Аксаково, в Област Добрич през общини Добрич и Крушари и през Област Силистра — община Кайнарджа и завършва в Румъния. Влива се като суходолие в ез. Олтина. Общата и дължина е 125,8 км, от които в България над 100 км, които я

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

нареждат на 26-то място сред реките на България. Суха река води началото си под името Изворско дере от извор-чешма (на 333 м н.в.) в западната част на Франгенско плато, на 1 km южно от с. Изгрев (Област Варна). Тече в северна посока в широка долина, развита в окарстени варовици. На север от устието на река Карамандере долината ѝ придобива каньоновиден характер със стръмни (на места до 100 м) скалисти брегове. Суха река е с основно дъждовно-снежно подхранване, но е с непостоянен речен отток, като максимумът е през пролетта март-юни, а минимумът — юли-октомври. Северно от село Карапелит коритото ѝ окончателно пресъхва и оттам нататък до устието си продължава като суходолие. На 4 km северно от село Краново, навлиза в румънска територия и се влива като суходолие в езерото Олтина, разположено на десния бряг на Дунав. Площта на водосборният басейн на Суха река е 2 403,9 км², което представлява 0,3% от водосборния басейн на Дунав. През зимата, в продължение на 10-20 дни реката замръзва. Преди 60-70 години водното течение на реката е било постоянно и е била зарибена. По-късно изсичането на горите във водосборната ѝ област е довело до почти пълно пресъхване в средното и долното ѝ течение. Основни притоци са Маринска река, Карамандере и Добричка река. Речната ѝ мрежа е асиметрична, като левите ѝ притоци са къси със сравнително голям наклон, докато десните са дълги с добре оформени речни долини.

Хърсовска река е река в Североизточна България, Област Шумен — община Никола Козлево, Област Добрич — община Тервел и Област Силистра — общини Алфатар, Кайнарджа и Силистра. Влива се като суходолие отдясно в суходолието на река Канагьол. Дължината ѝ е 91 km, която ѝ отрежда 32-ро място сред реките на България. Хърсовска река извира на 397 м н.в. в северната част на платото Стана, на 2,5 km СЗ от с. Хърсово, Област Шумен. До село Пет могили протича на изток и североизток в широка долина, а след това се насочва на север, като долината ѝ става каньоновидна, дълбоко всечена в аптските и сарматски варовици и льосовата покривка на Лудогорието и Добруджа. След село Цани Гинчево, коритото ѝ окончателно пресъхва и от там нататък продължава като суходолие, в което епизодично има водооток. В най-южната част на село Богорово, община Силистра, суходолието на Хърсовска река се "влива" отдясно в суходолието на река Канагьол. Хърсовска река е с основно дъждовно-снежно подхранване, но с непостоянен речен отток, като максимумът е през пролетта март-юни, а минимумът — юли-октомври. В горното течение на реката, там където има постоянен водоток водите ѝ се използват за напояване, като по самата река и по няколко от нейните притоци са изградени няколко микроязовира — "Деребою", "Каравелово" и др. Две по-малки реки, също пресъхнали в XVIII век – Табан и Малък канагьол са притоци на Хърсовска река.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

В Силистренска област по суходолието на реката преминава цялата граница между общините Алфатар и Кайнарджа. В този участък по стръмните и отвесни скалисти брегове на реката през средновековието изкуствено са издълбани стотици пещери (Войновски скални манастири), в които са се помещавали отшелници-монаси и са образували християнски манастири. Между селата Стрелково и Войново е най-атраktivната част от сухоречията на тези реки, където е открит - от проф. Г. Атанасов, комплекс от пет светилища от времето на траките. В подножието на с. Стрелково е централното тракийско светилище „Баджалията”.

Хърсовска река продължава към община Силистра – през селата Поп Кралево и Богорово и чрез суходолие се влива в езерото Буджак на територията на Република Румъния. Един от притоците и – р. Табан, минава край с. Поп Русаново и там по поречието и са намерени също от проф. Георги Атанасов останки от древна крепост.

Оскъдните валежи, слабият наклон на релефа и варовиковата основа са комплекс от обстоятелства, определящи липсата на повърхностно течащи води и наличието на суходолия. Водният режим се определя от дъждовните води и снеготопенето.

Съществуващите водоеми се захранват от карстови чешми.

- **Рибарници** Община Кайнарджа притежава **3 рибарника**, които са публична общинска собственост – 2 броя в с. Войново и един в с. Краново.

1.6. Почви

Почвените проучвания са по картите на института „Пушкаргов” – София. Почвената покривка е тясно свързана с естеството на геоложката основа, с особеностите на релефа, с характера на климатичните условия, спецификата на растителността и стопанската дейност на човека. Преобладаваща почвообразуваща скала е лъосът–типичен и глинест. Почвите се характеризират с голямо разнообразие, като преобладаващ почвен тип в общината е излужения чернозем, като е застъпен в трите си разновидности –слаб, средно и силно излужен. От общата площ средно излужени черноземи са 4,65 %, слабо излужени черноземи - 46,8 % и силно излужени черноземи - 16,4 %. Останалите почви са тъмно сиви горски - 5,8 % и други(алувиални и делувиялни ливадни) почви - 3,3 %. Количеството на хумуса в горния слой е 2,2-3,0 %. Почвената реакция в хумусния хоризонт е неутрална. Водният режим на почвите е добър, като позволява производително изразходване на и без това недостатъчните валежи. Естественото плодородие на излужените черноземи е добро. Преобладаващите излужени черноземи в равнината част са подходящи за отглеждане на основните полски култури (пшеница, царевица, ечемик, слънчоглед, люцерна и др.). Разположените във високите части

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

почви са подходящи за трайни насаждения. Свързаните с тяхното разпространение обработваеми земи се отличават на места със значителен наклон, който е дал възможността да се прояви деградивния ефект на плоскостната, линейна и ветрова ерозия. Наблюдават се два вида ерозия - ветрова и ровинна. Ветровата ерозия непрекъснато увеличава своя интензитет в равнинният и открит релеф вследствие на увеличение брой механизирани обработки на почвата, намаляване площта и видовия състав на ползащитните пояси и продължителните силни ветрове. Ровинната ерозия е по-слабо застъпена, наблюдава се ежегодно главно в суходолията през пролетта и есента, оформени са стръмни и каньовидни "дерета".

Земеделските обработваеми земи в община Кайнарджа са 184 623 дка, а пасищата са 36 351 дка, пустеещите земи са около 2%, а с трайни насаждения са заети 8 775 дка.

1.7. Гори

Горите в община Кайнарджа заемат площ от 64 150,336 дка. Горският фонд в община Кайнарджа се стопанисва от ТП ДГС „Силистра” – гр. Силистра, Държавно лесничейство (ДЛ) - Силистра и Държавна дивечовъдна станция (ДДС) “Каракуз” със седалище гр. Дулово. Релефът е от типа нискохълмист, представляващ обширна равнина, набраздена от суходолия. Горите в района са представени от широколистните видове 97% и 3% иглолистни видове (черен бор). Доминиращите дървесни видове са: цер, бяла акация, келяв габър, сребърна липа, благун, планински и полски ясен, гладилия, червен дъб, бял орех, топола. Храстите са представени от глог, дрян, шипка, аморфа, трънка, черен бяз. Основният дървесен вид, който преобладава е церът, образуващ смесени и чисто издънкови насаждения.

По склоновете на суходолията има смесени насаждения от липа, габър, бряст и клен, а в долинните низини топола, акация. Залесената площ в горския фонд на общината е около 95 % от общата площ. Незалесената дървопроизводителна площ е 2,7%, а недървопроизводителната площ е 3,0%.

Държавният горски фонд, стопанисван от ДГС „Силистра”, е със следните показатели за собственост на горските територии (няма данни за общината):

Вид собственост	Държавна	Общинска	Физ. лица	Юридически лица	Религиозни организации
%	84,80	8,70	4,70	1,70	0,10

В ДДС “Каракуз” наред с лесоустроителните дейности, основни дейности са и запазване и обогатяване на видовото разнообразие на дивеча. Характерни за района са следните видове дивеч-благороден елен, сърна, дива свиня, заек, лисица, яребица, фазан, пъдпъдък, гургулица, гривяк, зеленоглава патица, чакал. В малките водоеми обитателите са

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

предимно шаран и карас. Ловната площ на цялото стопанство (в т.ч. и Община Кайнарджа) възлиза на 112649,4 ха, от които 20292,9 ха са в горски територии и 92356,5 ха – в земеделския фонд. Площта е разпределена между 34 ловни дружини. Ловната дейност е предоставена на ловните сдружения, ЛРД „Сокол-1” - гр. Силистра и ЛРД „Дулово” – гр. Дулово.

В общината има създадени защитни пояси от акация, махалебка, гледичия, зарзали, габър и др. видове. По настоящем те са стопанисвани от държавата и са в лошо състояние: силно проредени, ограничени хоризонтално и вертикално. Създаването на нови горски масиви, отглеждането и дърводобива са традиционно планирани чрез лесоустройствени планове и в това направление не е необходима особена намеса от страна на общината. Община Кайнарджа има горски територии, възстановени по ЗСПЗЗ, на същите е изготвен ЛУП 2011-2021 (Лесоустройствен проект) и одобрен ГСП (Горско стопански план).

През 2014 година бяха залесени по проекти, финансирани от ПРСР2007-2013 - 525 дка нови гори. Горите в района са представени от широколистните видове 97% и 3% иглолистни видове (черен бор). Горските култури заемат 20,37 % от общата площ на община Кайнарджа. Незалесената дървопроизводителна площ е 2,45%.

Интересен факт е, че в миналото огромна част от територията е била покрита с букови гори, но са били унищожени, в следствие на което пресъхват и тукашните реки. На територията на община Кайнарджа попадат защитени местности и защитени зони.

1.8. Биоразнообразие

Биологичното разнообразие е многообразието на всички живи организми във всички форми на тяхната естествена организация, техните съобщества и местообитания, на екосистемите и процесите, които протичат в тях.

Биологичното разнообразие е неразделна част от националното богатство и опазването му е приоритет и задължение на държавните и общинските органи, ина всички граждани.

1.8.1. Флора

В общината са разпространени следните дървесни видове - цер, бяла акация, габър, червен дъб, ясен, орех, липа, топола.

По склоновете на суходолията има смесени насаждения от липа, габър, бряст и клен, а в долинните низини топола, акация.

Храстите са представени от глог, дрян, шипка, аморфа, трънка, черен бъз.

На територията на общината има голямо многообразие на лечебни растения, някои от които са за промишлени нужди - червен бъз, черен бъз, жълт кантарион, живовлек, кориандър, лайка, липа, мащерка, мента, полски пелин, бял равнец, резене, риган, трънка, шипка и др.

1.8.2. Фауна

Разпространени животински видове са: благороден елен, сърна, дива свиня, заек, вълк, лисица, катерица, язовец, белка и др.

От птичите видове доста разпространени са: орелът, соколът, яребицата, свраката, фазанът, враната, пъдпъдъкът, сойката, славеят, бял щъркел, домашен и сив врабец и др.

От защитените видове се срещат: пчелояд, скалист орел, черен щъркел, дъждосвирец, бухал, синявица, градинска овесарка, белошипа ветрушка, таралеж, бръмбър - носорог и т.н. Застрашените или изчезващи видовете животни, срещащи се все още в местообитанията в района на община Кайнарджа и птици са повече от 90 на брой, описани в Червената книга – не само за нашата страна, но 10 от тях са застрашени на територията на цяла Европа, а на територията на община Кайнарджа все още намират добри условия за живот и могат често да се видят.

В малките водоеми обитателите са предимно шаран и карас.

Голямото многообразие на птици, животински и растителни видове, създава възможност за развитие на орнитоложкия и друг природосъобразен туризъм.

2. АНТРОПОГЕННИ РЕСУРСИ

Антропогенните ресурси са плод на човешката дейност. Към антропогенните ресурси се отнасят всички прояви на материалната и духовна култура на населението. Атрактивността им не се влияе от климатичните условия, което дава възможност за целогодишната им експлоатация. Антропогенни ресурси са археологическите находки, архитектурните паметници, религиозни обекти /черкви, манастири, джамии и др./, музеи, културни институции /театри, опери, читалища, хорове, балет, състави/, индустриални обекти /АЕЦ, ВЕЦ, язовири и др./, спортни обекти /стадиони, мототрасета, хиподруми, колодруми и др./

Името на селището Кайнарджа идва от турската дума „кайнак“- извор. Според легендите около извор са се заселили първите обитатели, които са били от 7 рода. Най-ранното писмено сведение за селото под името „Кючук Кайнарджа“ се намира в турските данъчни регистри от 1583 г. През 1774 г. името на малкото селище Кайнарджа, трайно навлиза не само в

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

българската, но и в европейската история с подписването на Кючуккайнарджанския мирен договор от 21 юли 1774 г. между Русия и Османската империя. През вековете селото е носело следните разновидности на името си - Кючук Кайнарджа, Малка Кайнарджа и Кайнарджа.

Община Кайнарджа е с богати културно-исторически традиции. Първите жители на територията на общината, за които има сведения са трако-гети. Достоверни сведения за духовния живот на това население се черпи от откритите руини по селища, гробни могили, пещери и скални светилища. Древните реки, пресъхнали към края на XVIII в., са се врези дълбоко в сарматските варовици на равнината, при което са образували живописни каньони, пещери и скални изваяния. Тези природни феномени предизвикват любопитството на обитателите на Крайдунавска Добруджа още от дълбока древност. Трако-гетите, усвоили региона около 7 – 5 в. пр. Хр., са били впечатлени от природните забележителности по р. Табан и по неповторим начин са ги вътъкали в религиозните си представи. За център на култовите практики избират най-забележителния скален феномен в региона – високия над 20 м скален венец на източния ръкав на р. Табан, в подножието на с. Стрелково, общ. Кайнарджа. На това място сухоречието са разширява и образува дълбока котловинна равнина, оброчена със скали, в които природата е моделирала десетки пещери. Най-впечатляващата и най-голямата сред тях е "Баджалията" с намерени в нея единични предмети от каменномедната епоха VI – V в. пр. Хр.

2.1. Археологически паметници

➤ ТРАКИЙСКИ СКАЛЕН КУЛТОВ ЦЕНТЪР по река Табан „Свещената долина на Залмоксис“.

По сухоречието Табан, явяващо се естествена граница между община Алафатар и община Кайнарджа е регистриран уникален скален култов комплекс. Той включва скални светилища, олтари, култови площадки и скални ями, групирани в протежение на 4 км по бреговете на древните реки Табан и Малък Канагьол в района на с. Попрусаново, с. Васил Левски, с. Кутловица, с. Стрелково и с. Войново.

➤ "Баджалията" е археологически обект с национално значение - пещера и централно светилище на Залмоксис - митичен цар, жрец и бог на тракийското племе Гети. Светилището датира от VI век пр. н. е. и част от скалния култов комплекс. Скалният храм е оформен в голяма пещера, до която се достига по изсечен в скалата тунел. До него старателно е оформена голяма засводена олтарна ниша – а под нея площадка - център на култовите

мистерии. По-късно светилището е ползвано от християнски монаси до IV в. Намира се в региона на с. Стрелково.

Обектът "Баджалията" участва в областен проект по програма ЕДЕН и бе класиран на трето място за 2009 г. по темата "Тракийски дух", като малко известна, но много интересна и атрактивна туристическа дестинация.

➤ **Тракийско светилище до с. Войново**

То е най-северното, недалеч от асфалтираният път Алфатар-Кайнарджа. Включва пещерата и олтара в подножието. Местността около него е наситена с редки скални и природни феномени. В непосредствена близост до светилището има пещера, използвана за килия от монаси – отшелници от X в. сл. Хр.

➤ **Скални манастири до с. Голеш**

Колонията от скални манастири от раннохристиянската епоха са разположени около Дуросторум-Дръстър-Силистра. Южно от с. Голеш, по руслото на р. Суха, започва колония от скални монашески обители. Тя включва 7 манастира с множество църкви, крипти, килии и параклиси, които са съхранили своя оригинален интериор и екстериор от периода на късната античност и ранна Византия. Това се оказват едни от най-ранните скални манастири не само в България, на Балканите, но може би изобщо в Европа. Колониите скални манастири е напусната при печенежките нашествия в средата на XI в. Обитателите им се изтеглят на юг и запад, където слагат началото на нови монашески колонии по р. Провадийска, р. Бели, Черни и Русенски Лом.

➤ **Тракийска надгробна могила - край с. Каменци**

Днес, 25 хиляди години по-късно, хората от Североизточна България се стичат при скалите край Кайнарджа, макар че не всички знаят славната им история. Те са привлечени от легендите за мистичната им сила, която лекува телесни и душевни болки и зарежда с енергия. Поверието казва, че всеки, преминал през каменните лабиринти, е оставил злото зад гърба си.

➤ **Скално образувание „Вратата“**

По сухоречието на р. „Сухата река“ се намира причудливото природно образувание „Вратата“ в близост до с. Краново, включено в Националната екологична мрежа като защитена местност;

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

➤ **Скално образувание „Пещерата“**

По сухоречието на р. „Сухата река“ се намира причудливото природно образувание „Пещерата“ в близост до с. Голеш, включено в Националната екологична мрежа като защитена местност;

2.2. Архитектурни и исторически паметници

➤ **Историческа Чешма Кючук Кайнарджа – Паметник на културата с местно значение**

През годините на османската империя, Кайнарджа е едно от най-големите села в Североизточна България и Добруджа. Най-ранното писмено сведение за селото под името „Кючук Кайнарджа“ се намира в турските данъчни регистри от 1583 г. След края на петата поредна Руско-турска война (1768-1774), предприета от руската императрица Екатерина II срещу султан Мустафа III е подписан мирен **„Кючуккайнарджийски договор“** на 21 юли 1774 г. между Русия и Османската империя. Договорът, написан на италиански и на турски, е подписан от генерал-фелдмаршал граф Румянцев и от великия везир Мусин-заде Мехмед паша. Този договор от Кючук Кайнарджа улеснява анексията на Крим от Русия 1783 г. и лежи в основата на по-късните претенции на Русия като защитник на християните и Християнството в Османската империя. Позволено е на руски търговски кораби да плават в турски води – в Черно море и Средиземноморието. Този акт слага отпечатък върху по-нататъшната история на тази част на света и изостря силно т.н. "Източен въпрос". В чест на това събитие е построена през 1892 г. чешма, обявена за исторически паметник на културата. **Историческата Чешма Кючук Кайнарджа** има уникални размери – фронт над 70 м.

По програма „ЕДЕН“, през 2010 година, община Кайнарджа/ с обект „Кючуккайнарджанската чешма“/, заедно с останалите 6 общини в област Силистра и при обединяващата функция на Областна администрация Силистра, се класира на първо място за България по обявената тема „Водата – извор на живот и благоденствие“ с проекта «Седемте «състояния» на водата: дух, здраве, вяра, история, красота, традиция и бит“, като спечели финансирането на 3-минутен рекламен филм на сайта на ЕК – на програма „ЕДЕН“.

➤ **Паметник - барелеф на руската императрица Екатерина Велика**

През 2009 г. за отбелязване на 235-годишнината от подписването на договора е издигнат паметник в чест на руската императрица Екатерина Велика;

➤ **Бюст – паметник на граф Румянцев**

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Този паметник е открит на 21.06.2014 година, в чест на 240-годишнината от сключването на Кючуккайнарджанския мирен договор. Той е вторият паметник от комплекс, посветен на храбростта на руските генерали от онази епоха и величието на императрица Екатерина Втора;

➤ **Църквата “Св. Троица” в с.Кайнарджа - паметник на културата с местно значение**

През втората половина на XVIIIв. в Добруджа настъпват значителни демографски изменения. В резултат на Руско-турската война от 1768-1774 г. много български села от тези земи променят облика си. Една част от жителите на този район се изселват в Русия и Влашко още по време на войната – 1773 год.След това, обаче - в периода на Възраждането се осъществяват процеси, свързани с утвърждаване на българската национална, духовна и религиозна идентичност. През четиридесетте години на XIX век са построени параклис и килийно училище, а по-късно и църквата “Св. Троица” в с. Кайнарджа през 1861 година.в днешното съвремие тази църква е обявена за паметник на културата и архитектурата с местно значение. Тя представлява каменна постройка с три кораба и една абсида на източната стена. На западния ѝ вход е изграден малък навес – ложа, за съхранение на храмовата икона. Забележителна е украсата на стените, разчленени с множество слепи арки. В църквата се съхраняват оригинални икони, дело на майстори от Тревненската школа. Осветена е от Васил Друмев, който по това време е бил митрополит на Доростоло - Червенската митрополия.

След Освобождението, само за няколко години населението на Кайнарджа се увеличава значително. През 1893 г. е открита и една от първите кредитни банки в силистренския край с указ на княз Фердинанд. Селото се превръща във важен селскостопански и обществено-политически център.

➤ **Паметна плоча на жертвите през румънската окупация**

По време на Балканските войни /1912-1913 г./ земеделското стопанство в Южна Добруджа, както и в цялата страна запада. Голяма част от мъжкото население е мобилизирано. От този район на страната са реквизираны няколко десетки хиляди глави коне и едър рогат добитък, както и големи количества зърнени храни, брашно, варива, масло и др. При тези условия, положението на селяните започва бързо да се влошава. С анексирането на Южна Добруджа след 1913 г. територията попада в границите на Кралство Румъния, което продължава до м. септември 1940 г. Румънските управляващи среди провеждат агресивна аграрна политика, която по най-ефикасен начин съдейства за постигането на румънизаторските им цели. В края на 1914 г. е сложена ръка и върху културно-просветните институти на местното

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

население. През 1924 г. започва строеж на читалищна сграда, която е завършена чак през 1942 год., поради забрана от румънските власти. Всичко това се осъществява в политическа и социално-икономическа обстановка, неблагоприятната за завареното население, което е причина за нов миграционен процес – отлив на българско население и общо намаляване на жителите на селищата. Жителите на Кайнарджа дават жертви през румънската окупация и по този повод е поставена паметна плоча на жертвите от румънската окупация.

- **Паметник на Димитър Дончев - борец за национално освобождение на Добруджа**

- **Паметник на загиналите във войните кайнарджанци**

След подписването на Крайовската спогодба (07.09.1940 г.), българската политическа власт се установява на територията с навлизането на българските войски на 21 септември 1940 год.. Постепенно се формира местната администрация, която провежда стопанска и устройствена политика за икономическа стабилизация и социално развитие. Основен поминък на населението са земеделието, скотовъдството, и занаятите. Мерките за да подпомогне стопанското развитие в периода 1942-1943 год. включват и оземляване на малоимотни местни жители и на преселници. Жители на общината взимат участие във Втората световна война, в памет на загиналите и има издигнат паметник.

Други архитектурни и исторически паметници, представляващи интерес са:

- **Войнишки паметник в с.Стрелково**
- **Чешма в с. Попрусаново, върху която има паметни плочи на загиналите във войните**

2.3. Религиозни паметници

- **Черквата "Свети Архангел Михаил" в с.Светослав, построена през 1906 година;**
- **Белокаменната черква "Възнесение Господне" в с.Каменци, построена през 1900 г. с доброволен труд на населението и женски манастир в с. Каменци**
Често посещаван храм заради обнадеждаващите поверия и привлекателната природна среда.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

- Храм „Св.мъченици Марк и Юлий Доростолски” в с.Господиново - 2005 г.
- Джамията в с. Зарник

2.4. Паметници на нематериалното културно наследство

Понастоящем местните традиции и занаяти, както и български фолклор, се представят пред широка публика от 1999 г.

Фестивали и събори:

Фолклорният събор **“Край чешмата под върбата”** е посветен на Деня на Община Кайнарджа - Свети дух, и е част от ежегодните културни „Дни на Кайнарджа”, част и от културния живот в региона. Провежда се в парк „Историческата чешма” – с. Кайнарджа.

„Фестивал на мира” – ежегодно през м. юли в парк „Историческа чешма”

„На размисъл, песен и почивка в горещниците” ежегодно през м. юли в с. Средище;

„Събор на ромската общност” - ежегодно през м. април в с. Средище;

„Фолклорен празник в с. Голеш” – ежегодно през м. юли в с. Голеш

В читалищата има групи за народни песни, танци и за народен фолклор, които участват в много конкурси и фестивали, представяйки местни песни, танци и т.н. както в района, така и в цяла България.

В селата са запазени много стари обичаи. На Коледа по улиците се срещат коледувачи, а по Сирни заговезни, на площада играят за здраве кукери.

Културното-историческото наследство представлява един от най-ценните ресурси на община Кайнарджа със значение за социално-икономическото ѝ развитие.

Значителен, но нереализиран в пълна степен е потенциалът на археологическото наследство, като обект на познавателен туризъм, както и като елемент на атрактивна среда за отдих. Паметниците от Античността и Средновековието не са проучени напълно. Структурите са разрушени в значителна степен, основно поради неизпълнение на необходимите защитни и консервационни мероприятия. Социализацията на това наследство е недостатъчна.

3. ТУРИЗЪМ

3.1. Места за настаняване

В общината няма изградени хотели, почивни бази, вилни селища, къмпинги, бунгала.

- Едно от местата за настаняване в общината е **Комплекс Чобан Махала** в с. **Каменци**.

Основните услуги, които комплексът предоставя са настаняване в 5 фамилни къщи с общо 20 места. Всяка къща разполага със собствен вътрешен санитарен възел. Ресторантът е с капацитет 30 места и предлага възможност за хранене само на гостите в къщите от комплекса.

Комплексът предлага и следните **допълнителни услуги**: разходки с екскурзовод до **Долината на Залмоксис, скалните манастири** или **Суха река**, язовир Оногур и тракийски следи; разходка с планински велосипеди - за възрастни и деца; организиране на тържества - сватби, кръщенета, рождени дни; в манастира Възнесение Господне – празник на манастира на Спасовден

- **На сертифицирана летателна площадка край Кайнарджа „Ребус“** има възможност за развлекателни въздушни разходки; възможност за отсядане за по-дълго време в **туристическа спалня към летището**; възможност за обучение в летателни умения и професионално обучение за пилоти.

- **Единични стаи за гости в тукашните „Добруджански къщи“**, собственост на местното население.

3.2. Музеи и атракциони

В рамките на община Кайнарджа няма действащи музеи като институции. От направените археологически проучвания и разкопки в общината се разкрива богато културно наследство, което не е експонирано в общината. То е на разположение в РИМ Силистра, където е представено в експозициите на Археологическия музей за широк кръг посетители.

3.3. Заведения за хранене и развлечения

Обектите за търговското обслужване и храненето са съсредоточени предимно в опорните селища на общината – Кайнарджа, Средище и Голеш. В общината няма ресторанти с 3 и повече звезди. Заведенията за хранене са с една или две звезди, категоризирани от кмета на общината. Те са предимно кафе-аперитиви. На главния път II – 71 при разклона за общинския център Кайнарджа има крайпътно заведение с обстановка в характерния

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

добруджански битов стил. В момента се подготвя базата, за да се открие един ресторант в с. Средище.

3.4. Обекти за търговско обслужване

В общината има предимно магазини за хранителни и промишлени стоки. В областта на услугите работят малко частни фирми за ремонт на автомобили и битова техника и др. На територията на общината функционират две бензиностанции, едната от които е общинска. Има фирми, които предлагат строителни, инертни и горивни материали. Занаятчийството е представено като отделни частни работилници и дейности по производство на стоки и услуги за собствено потребление или малки сувенири.

Търговското обслужване в малките населени места се ограничава до ежедневното осигуряване със стоки от първа необходимост. Битови услуги практически не са развити. Те, както и периодичното и епизодично обслужване, са осигурени в общинския център.

3.5. Екопътеки, туристически центрове

- **Първата екопътека е малка – само около 500 м** като част от проект „ЕКОПЪТЕКА И ТУРИСТИЧЕСКИ ПОСЕТИТЕЛСКИ ЦЕНТЪР В ЗАЩИТЕНА МЕСТНОСТ „ИСТОРИЧЕСКА ЧЕШМА” с. Кайнарджа, със 100%това финансова помощ по Мярка 313 от ПРСР 2007 – 2013г.със средства от ЕЗФРСР. Подходяща е за деца и възрастни;
- **От парка в село Кайнарджа започва екопътека** и преминава през селата Светослав, Господиново, Средище, Стрелково и стига до с. Каменци, където се намира комплексът „Чобан махала” с 5 къщи за настаняване. Районът е богат на чешми, много храмове, тракийски светилища, скални манастири и живописна природа.
- **От парка в село Кайнарджа започва екопътека на мира**, която отвежда туристите до чешма в покрайнините на с. Светослав – „Муртаза чешма”, за която историците казват, че до нейния извор са севодили преговорите преди подписване на Кючуккайнарджанския мирен договор между Русия и Османската империя на 21.07.1774 година;
- **От тази екопътека тръгват маршрути в различни посоки**, които отвеждат желаещите до сухоречията на пресъхналите реки „Табан”, „Малък канагол”, „Хърсовска” и „Суха река”.

Точно, където се сочи началото на всички екопътеки в община Кайнарджа има изграден и работещ туристически посетителски център /ТПЦ/. Там туристът може да *Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година*

получи информация за района, да разгледа представена експозиция за военните действия преди подписване на мирния договор от 1774 година, да изслуша беседа, да получи информация за възможните маршрути към защитените територии и различни интересни обекти в община Кайнарджа. Чрез екопътеките, туристическият посетителски център в парк „Историческа чешма” и въздушните разходки може да се разгледа историческото, археологическо и културното наследство в общината.

4. ДЕМОГРАФСКА СТРУКТУРА

4.1. Възрастова и етническа структура

➤ Структура на населението

2016 год. – По настоящ адрес на населението
Източник НСИ

Общини	Население	Население							Естествен прираст на 1000 души население		
		Мъже %	Жени %	В градовете %	В селата %	Под трудоспособна възраст %	В трудоспособна възраст %	Над трудоспособна възраст %	Живородени	Починали	Естествен прираст
ОБЩО ЗА СТРАНАТА	7 101 859	49%	51%	73%	27%	15%	61%	24%	9,12	15,09	-5,98
СИЛИСТРА ОБЛАСТ	111 957	49%	51%	44%	56%	15%	58%	27%	8,85	16,02	-7,10
Алфатар	2 704	51%	49%	53%	47%	11%	53%	36%	7,69	25,25	-17,57
Главиница	10 243	49%	51%	14%	86%	15%	58%	28%	8,83	16,11	-7,28
Дулово	27 643	49%	51%	23%	77%	17%	60%	22%	10,16	14,34	-4,18
Кайнарджа	5 115	51%	49%	0%	100%	26%	58%	16%	17,02	12,91	4,11
Силистра	47 130	48%	52%	69%	31%	12%	58%	29%	7,38	15,69	-8,31
Ситово	5 110	51%	49%	0%	100%	13%	56%	31%	8,56	18,09	-9,53
Тутракан	14 012	49%	51%	57%	43%	13%	56%	31%	8,63	18,95	-10,33

През последните години възрастовата структура на населението в България, бавно, но постъпателно се влошава. Процесът на намаляване на раждаемостта през последните 15 години е застрашителен. Отрицателният прираст на населението се отнася за повечето от селищата в страната ни.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

➤ **Етническа структура**

По етнически признак населението е структурирано по своята принадлежност, съгласно преброяванията на НСИ както следва:

година	българска	турска	ромска	друга	Не се самоопределят
2001	42,67%	42,86%;	13,12%	0,79%	0,56%
2011	30,06%	53,68%	15,46%	0,44%	0,36%

Източник НСИ към 2001 г. и 2011 г.

От горната таблица се вижда, че за 10 години българското население е намаляло значително - с 12,61%, за сметка на населението от турската и ромската етнически групи. В следващия период, тенденцията продължава по същия начин, но за тези години няма официална статистика.

На базата на демографското състояние се очертават следния демографски проблем:

- **миграция на млади хора към по-големи градове в страната или към други държави.**

Причините са комплексни, но най-голяма е тежестта на факторите:

- недостиг на работни места;
- ограничена възможност за реализация;
- ниско заплащане на труда.

Известен оптимизъм дават фактите, че от 2012 г. до момента, община Кайнарджа е с положителен естествен прираст, а младите хора, работещи в чужбина инвестират в родния си край.

4.2. Брой жители на община Кайнарджа

Демографският срив, характерен за страната като цяло не отминава и община Кайнарджа. През 1977 г. населението е наброявало 7700 жители. През 1987г. то е било 6600 души. Най-малко жители с постоянен адрес, община Кайнарджа има през 2011 година – 5815 човека. През декември 2012 година, жителите по постоянен адрес стават – 5838, декември 2013 година, населението става 5869 души общо за общината и така продължава с положителна тенденция през следващите години. Разпределението на броя жители по постоянен адрес по села е показано в следващата таблица за годините на действие на ОПР 2014-2020, преди актуализацията, т.е за периода 2014-2017. / *Източник ГРАО* /

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Актуализиран документ за изпълнение на ОПР2014-2020 на община Кайнарджа за периода
2018-2020

Година	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.
Община Кайнарджа	5912	5 927	5 919	5 947
ОБЩО				
с. Войново	114	110	108	98
с. Голеш	1586	1599	1599	1664
с. Господиново	14	12	10	13
с. Давидово	211	221	221	236
с. Добруджанка	130	135	133	145
с. Зарник	550	568	568	591
с. Кайнарджа	739	723	723	670
с. Каменци	9	9	9	7
с. Краново	93	88	88	76
с. Полк.-Чолаково	283	284	284	285
с. Попрусаново	15	15	15	17
с. Посев	386	163	163	385
с. Светослав	110	107	105	98
с. Средище	1663	1662	1662	1649
с. Стрелково	9	10	9	13

В община Кайнарджа – от 2012 година насам има положителен естествен прираст между населението на община Кайнарджа.

Актуалните данни към 31.12.2017 година са следните:

Живородени през 2017 г. – 102 деца;

Починали – 60 човека

Коефициент на естествен прираст – 4,2

Все още не може да се каже това и за механичния прираст в община Кайнарджа, въпреки че има хора, които се регистрират в община Кайнарджа.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

4.3. Образователно равнище

Преобладаващата част от лицата в община Кайнарджа са с основно и начално образование - 62,18 % и като се прибавят още 12,44% с незавършено начално образование и 3,78% неграмотни, то става ясно, че около 78% са хора без квалификация. През последните години, вследствие на безработицата и миграцията към по-големите градове на страната се увеличава. Това е особено характерно за младото поколение. Редки са случаите, когато завършилите по-висока степен на образование се завръщат в общината.

4.4. Благосъстояние на населението

Малък дял от доходите на населението се формират от заплати, получавани в общински институции и в някои частни предприятия, предимно в сферата на растениевъдството и животновъдството.

4.5. Трудова заетост и безработица

➤ Трудова заетост

На територията на общината няма промишлени предприятия. Според данни от НСИ и АДИОСР2014-2020, на територията на община Кайнарджа има регистрирани 92 броя нефинансови микро и малки предприятия. Много малка е заетостта в други отрасли извън селското стопанство или общинската администрация на първостепенния и второстепенните и разпоредители с бюджетни кредити:

- образование и култура - 30 човека /Голяма част от учителите не са от местното население, а приходящи - тъй като липсват местни кадри;
- социални дейности и услуги - 50;
- администрация - 60 души.

По данни, характеризиращи развитието през последните години дела на заетите в местния бизнес и общински дейности е намалял. Слабо е партньорството между земеделските кооперации, производители и арендатори. Липсва привличане на инвеститори с цел разкриване на работни места. Основен ресурс за трудова заетост остават средствата по оперативните програми на Европейския съюз или Национални програми, които включват развитието на различните видове възможности за публични дейности и за частен бизнес.

➤ Безработица

На територията на общината безработицата години наред е най-висока за област

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Силистра, въпреки относителното и понижение от 43,07 % през 2013 година на 37,08 % към 31.12.2017 год. Голяма част от лица са с основно и по-ниско образование, и без квалификация. Най-голяма е безработицата в селата с компактно население от малцинствен произход - Средище, Голеш, Посев, Зарник, Полковник Чолаково.

5. ИНФРАСТРУКТУРА И ОБЩЕСТВЕНИ УСЛУГИ

5.1. Пътна инфраструктура, транспорт

5.1.1. Пътна инфраструктура

Транспортната инфраструктура на територията на общината е ограничена главно до тази, обслужваща автомобилния транспорт, но все пак в общината има и сертифицирана летателна площадка.

Категорията на изградената пътна мрежа в общината е ниска. Липсват пътища от I клас. Външните връзки на общината се осигуряват от пътищата от републиканската пътна мрежа, с изключение на международния път Кайнарджа-Липница, на който вече има ГКПП. Този път е все още общински, тъй като не е сменен статутът му.

Общата дължина на пътната мрежа в общината е 115 км.

През територията на община Кайнарджа преминават

Второкласен държавен път II-71: Силистра-Добрич-Варна - 18 км

Третокласен държавен път III-7001:

Алфатар-Войново-Кайнарджа-Краново-Коритен/обл. Добрич/ - **31,9 км**

Четвъртокласна общинска пътна мрежа, свързваща селата и други обекти като ГКПП Кайнарджа/Липница или туристически обекти, извън населените места – 65,1 км

На 03.10.2017 година бе открит ГКПП на територията на общината, между Кайнарджа и Липница (Румъния) във връзка с изградения трансграничен път, който от българска страна бе реконструиран и благоустроен, а на румънска територия бе изграден изцяло нов чрез проект „Трансграничен път Липница-Кайнарджа“ по Програмата за трансгранично сътрудничество между България и Румъния 2007-2013 год. и съфинансиран от ЕФРР – с обща дължина 17,8 км. Този път е все още част от четвъртокласната общинска пътна мрежа.

Този път и новият ГКПП даде началото на съживяване на икономиката на общината, тъй като улеснява свободното преминаване на хора и стоки между двете крайгранични общини и създава възможности за съвместни инициативи и инвестиции. Румъния е вторият най-голям търговски партньор на България след Германия и румънските туристи са един от основните контингенти в България. Между двете държави през последните години се наблюдава истински взрив в икономическия обмен. Повече от 1500 дружества в Румъния са с български капитал, а в България повече от 200 дружества са с румънски и около 1400 са със смесен капитал. Търговският обмен само за първото тримесечие на 2012 г. възлиза на 780 млн. евро.

„За периода от 2007 до 2016 година се установява, че по данни на Световната банка външната търговия между България и Румъния бележи увеличение както в стойностно изражение, така и в натура. От таблица 1 /фигурираща в посочения доклад, от който са извадени цитатите/ се вижда, че за периода 2007 – 2015 г. износьт нараства от 849 млн. щ.д. на 2021 млн., а вносьт от 787 млн. щ.д. на 1716 млн. или се отчита растеж с 138% за износа и с 118% за вноса при база 2007 г. По отношение на стойностите на експорта и импорта се забелязва известно намаление през 2015 г. спрямо 2011 г. В същото време отчетеното нетно тегло в кг. бележи нарастване както при изнесените, така и при внесените стоки. За периода 2007-2015 г. се отчита увеличение на износа в натура с 129%, а на вноса със 75%.

..... Основният извод от анализа е, че за периода на Еврочленството от 2007 до 2015 г. между двете страни се отчита удвоен поток от стоки, както по отношение на тонаж, така и по отношение на стойност. Това доказва потребността и от финансиране на проекти за подобряване на трансграничната транспортна свързаност”

Извадката е от доклад на тема:(PDF) „България и Румъния: търговски потоци и експортна специализация (2007 – 2015 г.)”. Справка на следния интернет адрес:

https://www.researchgate.net/publication/320615489_Blgaria_i_Rumnia_trgovski_potoci_i_eksportna_spezializacia_2007_-_2015_g [accessed Dec 12 2018].

По проекта „Трансграничен път Липница – Кайнарджа” освен изградената отсечка между Липница и Кайнарджа, има още две отсечки, които водят: от българска страна – до светилището „Баджалията” в с. Стрелково, а от румънска страна – пътна отсечка, водеща до товарно пристанище на с. Изворале. Пътната отсечка до с. Стрелково свързва сухоречието на р. Табан и разположените по него археологически обекти, с главния път Силистра – Добрич – Варна и улеснява достъпа на туристи до комплекса от 5 светилища, главното от които е „Баджалията”, като улеснява туристическия обмен между двете общини - Кайнарджа и Липница, наред с възможността и другите туристи да ползват добрата транспортна инфраструктура. Ремонтирани са и почти всички пътни отсечки от четвъртокласната общинска мрежа в цялата община Кайнарджа със средства от ЕФРЗР по друг проект „Ремонт и реконструкция на общински пътища в община Кайнарджа” от ПРСР2007-2013, както и от

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

капиталовите разходи по общинския бюджет ежегодно се осъществяват голям брой ремонти и на отсечки от четвъртокласната пътна мрежа и на част от улиците.

Селата са общо взето са с висока степен на изграденост на уличната мрежа. В повечето от тях цялата улична мрежа е с трайни настилка. През последните години са ремонтирани част от улиците и се планува продължение на ремонтите на още от улиците във всички села, като на някои места ще се извърши реконструкция на тротоарите.

Изграждането на съвременна инфраструктура е с цел превръщането на община Кайнарджа в привлекателен център за инвестиции, способстващи ускореното социално-икономическо развитие на общината с крайгранично положение и ускоряване на трансграничното сътрудничество.

Връзките на община Кайнарджа се осъществяват с автомобилен и въздушен транспорт. Общинският център отстои на 29 км от гр. Силистра и на 117 км от гр. Варна, на 147 км от гр. Русе, на 109 км от гр. Разград, на 69 км от гр. Добрич, на 113 км от гр. Шумен, на 456 км от гр. София, на 158 км от Букурещ (Румъния), на 42 км от Кълъраш (Румъния), на 125 км от Констанца (Румъния), от Липница(Румъния) – 16 км, от ГКПП Кайнарджа – само на 4 км, а от ГКПП Силистра на 30 км.

По въздух, тези разстояния са още по-малки и могат да се преодоляват чрез използване на самолет или хеликоптер от летище Кайнарджа.

5.1.2. Автомобилен транспорт.

Действащата в момента система на транспортно обслужване не осигурява връзки на всички села с общинския център. Хората от най-малките села ползват само личен транспорт, тъй като обществения транспорт не ги включва в маршрутите си.

5.1.3. Въздушен транспорт

На територията на община Кайнарджа съществува една от 28-те лицензирани в страната ни летателни площадки в землището на с.Кайнарджа в близост до второкласния път. Там разполагат със самолети Ан-2 и Чесна и на която чрез фирмите „Ребус“ и „Fly4fun“ се извършват авиационни услуги. Едновременно с това съществува база за обучение на летци и може да се ползва като място за отдых в съществуващата туристическа спалня към самия обучителен център. Летището се намира само на двайсина километра от Силистра и на 120 км от Варна. Предлагат опознавателно пътуване над природните забележителности, парашутни

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

скокове, полети за селското стопанство. Фирмата предлага курсове за пилоти. Правят и първи стъпки по разширяване на възможностите за предоставяне авиационни услуги в международен аспект.

5.2. Водоснабдяване и канализация

5.2.1 Водоснабдяване

Всички селища са водоснабдени, но през летните месеци се явява недостиг на питейна вода, поради използването ѝ за напояване и поради лошото състояние на водопроводната мрежа, което е причина за чести аварии и големи загуби на вода. Водоснабдяването на селищата се извършва от подземни води, което оскъпява дейността. Водоснабдителната мрежа е остаряла и се нуждае от подмяна и реконструкция. Започна подмяната на водопроводите с малки темпове, но има подготвена документация за по-широк обхват от ремонти на тези съоръжения.

5.2.2. Канализация

В общината няма изградена канализационна мрежа, с изключение на частично изграден канал за отвеждане на помвърхностни, дъждовни води в селата Кайнарджа, Голеш и Зарник. Няма пречиствателни станции и канализация за отпадни води. Използват се септични ями и попивни кладенци, които са предпоставка за замърсяване на подпочвените води. Поради липса на канализация, по стръмните склонове на няколко от селата има свлачищни процеси. Необходимо е допълнително укрепване и по възможност – изграждане на канализация и пречиствателни съоръжения ПОСВ, дори и локални.

5.3. Сметосъбиране

В общината има въведена система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване, но няма разделно събиране на отпадъци. Сметосъбиране се осъществява в обществения сектор (улицы, паркове, публични сгради). Към момента основният метод за обезвреждане на отпадъците е депонирането им, след извозване в РДТБО в гр. Силистра.

5.4. Обществени озеленени площи

Селата разполагат със значителни по квадратура обществени озеленени площи, но като правило поддържането им, с много малки изключения, е крайно неудовлетворително.

В общинския център съществува парк с площ над 30 дка „Историческа чешма“, който е благоустроен и поддържан. В този парк е реализиран проект, финансиран по мярка 313 на

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Програмата за развитие на селските райони : „Екопътека и туристически посетителски център в защитена местност „Историческа чешма“, територията е благоустроена с пътеки, стълби, амфитеатър, пешеходен мост, водни каскади, указателни табели и др. Там се намира и Кючуккайнарджанската чешма, свързана в историята с подписването на мирния договор между Русия и Османската империя в 1774 година. Паради този факт, паркът носи името „Историческа чешма“. Два пъти през лятото в рамките на парка се провеждат фестивали, приятно място за разходка и отдих на жители и гости от различни възрасти. В парка се намира и новата сграда на „Туристически посетителски център“/ТПЦ/, където посетителите могат да се осведомят по интересуващи ги въпроси или да разгледат експозицията.

В с. Средище има парк в централната част на селото, чиято площ също е по-голяма от 10 дка. С помощта на спечелен проект за финансиране от ПУДООС през 2014 година обстановката в парка бе благоустроена и се обогати с една беседка, две пързалки, две клатушки, както и с комбинирано детско съоръжение.

С помощта на ПУДООС бяха направени детските площадки или площадки за отдих в много от другите села – с. Зарник, с.Голеш, с.Давидово, с. Кайнарджа и в дворовете на училищата от общината - ПГМСС „Н.Вапцаров“, с. Средище, ОУ „Цанко Церковски“, с. Средище, ОУ „В.Априлов“, с. Голеш, както и във трите филиала на ЦДГ „Еделвайс“ - в с. Кайнарджа, в с. Средище и в с. Голеш.

Със собствени общински средства са благоустроени площадки за отдих в с. Посев, с. Светослав, с. Войново и с. Добруджанка.

Всички населени места разполагат със собствени **грибични паркове** – в някои случаи отделни за християнското и мюсюлманското вероизповедание. Част от тях се нуждаят от по-добро благоустрояване.

5.5. Инвестиционна активност

През последните пет години на територията на общината не се регистрира инвестиционна активност от частния бизнес, граждански организации или публично-частни партньорства.

Единственият инвеститор е самата община Кайнарджа. Чрез финансиране от различни Европейски програми, Републикански бюджет или собствени приходи се разкриват или реконструират сгради, в които се предоставят социални и образователни услуги.Тяхната дейност обичайно е държавно-делегирана и по този начин има определен брой трайни работни места – това са Дневените центрове за възрастни хора или хора с увреждания, ЦНСТ

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

за деца, разкрити нови учебни корпуси на три от четирите училища, намиращи се на територията на общината – в две от основните училища в селата Голеш – втори корпус на ОУ „Васил Априлов” и втори корпус на ОУ „Цанко Церковски” в с. Средище, както и нов учебен корпус на ПГ МСС „Никола Вапцаров” в с. Средище, ремонти и повишаване на енергийната ефективност на съществуващите сгради

Местните дейности също са възможност община Кайнарджа да разгърне инвестиционния си потенциал и да разкрие нови работни места. Такава дейност бе разкрита през 2014 година при приключване на проект, финансиран по мярка за насърчване на туристическите дейности – започна да работи туристически посетителски център в парк „Историческа чешма” на с. Кайнарджа, осигуряващ трайна заетост на 5 човека; чрез Общинското предприятие „Комунални дейности” през 2015 год. бе разкрита бензиностанция с 5 работни места. В общината има Домашен социален патронаж, съчетан с обществени трапезарии и ученическо столово хранене, в които също са трайно заети повече от 15 човека. По всички други проекти, при които се инвестира в инфраструктура – соларно улично осветление, енергоефективни мерки в образователната инфраструктура, ремонт на сградата на общинска администрация и площада, както и при проекта за залесяване на горски площи – община Кайнарджа договаря с изпълнителите на проектите общите /неквалифицирани / работници да са наети от община Кайнарджа, така че да се помогне на безработните хора от общината.

Община Кайнарджа се явява най-големият и единственият инвеститор, като за изминалите четири години, след които се прави настоящата актуализация на ОПР2014-2020, но тя има изготвена проектна документация за инвестиции и за следващите години, като търси възможности за финансиране и от собствени средства и от средства, привлечени чрез проекти и програми от различни финансови източници – Европейските структурни фондове, Норвежкия финансов механизъм, Фондация „Америка за България”, „Тръст за социална алтернатива” и много други източници, чрез които да се реконструира съществуваща инфраструктура, да се обновят или разкрият нови услуги, но дори да се разкриват още нови обекти с възможности за нови дейности, изпълнявани от община Кайнарджа.

5.6. Енергийна инфраструктура

Електрифицирани са всичките 15 населени места в общината. Съществуващата мрежа е амортизирана, което води до аварии и прекъсване на токозахранването, но не за толкова продължително време, както е било през изминалите години. Недостатъчна е мощността на съществуващите трансформаторни постове.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл. експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

На базата на осъществен проект за улично осветление със слънчева енергия по Програмата за развитие на селските райони в първите години от действието на ОПР2014-2020 в община Кайнарджа половината от уличното осветление е захранено от слънчева енергия, а за останалата част със средства от собствения бюджет на общината бяха закупени и подменени осветителните тела с лед-лампи.

В парковете и в с. Кайнарджа, и в останалите села на общината, осветлението е недостатъчно. Има нужда от изграждане на още осветителни модули.

5.7. Съобщителна инфраструктура и пощенски услуги

Телефонизирани са всички населени места от общината. Обслужването става чрез цифрови съобщителни мрежи от няколко големи мобилни оператора.

Не всички населени места са покрити с качествен радиотелевизионен сигнал. В селата Светослав, Чолаково и Зарник има проблеми с качеството на телевизионния сигнал и с покритието на мобилните оператори. В общинския център има частна кабелна телевизия. На територията на общината са изградени и клетки на мобилните оператори Мобилтел, Виваком и Теленор, като покритието на сигнала не обхваща цялата община. Няма договори с Интернет-доставчици, а достъпът до Интернет отново е само чрез мобилните мрежи.

Пощенски услуги.

Ежедневна пощенска услуга се предоставя само в пощенската станция на с. Кайнарджа, а в някои от големите села - Средище и Голеш, Зарник и Краново има пощальони, които периодично предоставят обичайните услуги – доставка на писма и пратки, изплащане на пенсии на възрастни хора, които не могат да се движат извън дома си и др.

На територията на общината се изпълняват пощенски услуги веднъж или два пъти в седмицата и от други куриерски фирми: Еконт, Спиди и др.

5.8. Здравно обслужване и социални услуги

➤ **Здравеопазването в общината** се реализира чрез 3 индивидуални лекарски практики и 4 индивидуални стоматологични практики - в с. Кайнарджа, с. Средище и с. Голеш (едната лекарска практика и двете стоматологични са обикновено трайно незаети). На територия на общината няма изградени болници и поликлиники. В село Кайнарджа съществува Център за спешна медицинска помощ, който е от голяма полза за населението на общината. На територията на общината няма аптеки. Най-близкото лечебно заведение за болнична помощ е "МБАЛ - Силистра" АД в гр. Силистра. Там се обслужва населението от 7 общини на област Силистра. Населението на региона се насочва към "МБАЛ - Силистра" за

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл. експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

консултативна и стационарна помощ, но хората често посещават и университетските болници в гр. Варна или „МБАЛ – Добрич“, както и специалисти в Дулово, Шумен и Русе. Понякога личните лекари от индивидуалните практики на община Кайнарджа канят медицински специалисти с различни профили за профилактични прегледи на населението, на което предоставят здравни услуги.

➤ **Социалните дейности** на територията на община Кайнарджа са добре организирани като структури и са обхванати почти всички групи, които се нуждаят от социални услуги.

Предоставят се социални услуги както следва:

1. **„Домашен социален патронаж“ /ДСП/ и обществена трапезария.** Разкрит е още през 1992 год. В момента той е с капацитет 50 човека и с неговите услуги се посрещат и удовлетворяват нуждите на най-уязвимите групи на обществото ни – старите хора и хората с увреждания. Към ДСП има през 1999 год. се разкрива и обществена трапезария за деца с капацитет 360 ученици, като се ползва базата на ученическите столове;
2. **„Дневен център за стари хора“** в с.Кайнарджа, разкрит 2003 год. , с капацитет от 32 човека, като постоянно има чакащи за настаняване. Предоставя социална и трудотерапия чрез групови мероприятия, рехабилитация чрез няколко уреда – бягаща пътека и масажен стол;
3. **Дневен център за възрастни хора с увреждания**, разкрит през 2009 година по проект и продължава да работи като държавна делегирана дейност с капацитет 50 човека с увреждания. Предоставят се разнообразни социални, здравно-рехабилитационни и психологични услуги на потребителите; В Дневния център за възрастни хора с увреждания /ДЦВХУ/ в с. Средище има социална и здравна рехабилитация - има лекар, психолог, професионален рехабилитатор и масажист. Центърът е оборудван с магнитен апарат, електрически стимулатори, електрически масажори със и без инфрачервени добавки, бягаща пътека, велоергометър и др. Предоставят се почасови услуги и за външни посетители.
4. **Център за настаняване от семеен тип, разкрит** през 2010 година с капацитет 8 деца, лишени от родителска грижа, които получават адекватни грижи в условия, близки до семейната среда;

5. Общинско звено за предоставяне на услуги в обичайната домашна среда

Предоставят се алтернативни социални услуги – личен асистент, социален асистент, домашен помощник, лична помощ и други чрез национални програми или проекти от ОП РЧР2014-2020

5.9. Образователна структура

Община Кайнарджа има добре развита образователна структура. В общината функционират 5 учебни заведения от всички образователни степени, водещи до достигане на средно образование – предучилищна, начална, прогимназиална и гимназиална:

Предучилищната степен на образование се осигурява чрез ЦДГ „Еделвайс“, която има три филиала – централен – в с. Кайнарджа и други два в селата Средище и Голеш.

В селата Кайнарджа, Средище и Голеш има основни училища, които са средищни. В тях децата от околните села се довеждат чрез осигурен от общината транспорт и получават необходимите знания.

В с. Средище има средно професионално училище – ПГ МСС „Никола Вапцаров“, училище, което възниква и дълги години е на издръжката на МЗ, където се подготвят кадри за животновъдството и растениевъдството. От 2016 година, училището е вече общинско, но предоставя образователни обществени услуги на ученици от още две или три съседни общини. Въпреки, че през годините на съществуването му на два пъти беше правен опит това училище да бъде закрито, Кайнарджанци отвоюваха съществуването му и днес то е ценна придобивка, с помощта на която общината се опитва да подобри показателите за ниво на образование на населението.

Всички училища и детски градини имат добре ремонтирани и санирани сгради. Привлечени са средства за тези ремонти от фондове за европейско финансиране или национален бюджет :

ЕФРР – за трите сгради на ЦДГ и ОУ в с. Средище – единия корпус. За втория корпус на ОУ „Цанко Церковски“ в с. Средище бяха привлечени средства от Социално-инвестиционния фонд. За ОУ „Васил Априлов“ в с. Голеш се отпусна финансиране от ДБ на стойност над 2,5 млн. лева за доизграждане на втори корпус и за построяване на нова спортна база на открито и закрито за децата от това училище.

За средното професионално училище в с. Средище - ПГМСС „Никола Вапцаров“ също са използвани изключително подходящи като обем и по предназначение ресурси от държавно и европейско финансиране, така че базата – и на училището , и на общежитието и особено

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

материалнотехническата база за учебния процес по теория и практиката в земеделието и животновъдството бе много, много подобрена в сравнение с това преди 10-12 години. Ръководството на училището кандидатства за европейско финансиране и вече имат изключително съвременна селскостопанска техника, за да се обучават да работят с нея. По този начин от това професионално училище излизат много добре подготвени кадри за реализация в селскостопанския бранш.

5.10. Спортна инфраструктура

Спортната инфраструктура на общината е недостатъчно развита и е на ниско техническо ниво. В общината няма календар на спортните прояви, което обяснява до известна степен липсата на интерес към спорта от страна на младите и спортните организации. Изоставането на спорта в общината е осезателно както в масовата любителската му форма, така и в професионалната. Най-изявеният спорт е футболът, представен в мъжки и детски отбори участващи в областното първенство.

Стадионите в с. Кайнарджа и в с. Средище, както и дворовете и физкултурните салони на всички на училища в населените места са единствените места отговарящи на условията, където децата и младежите могат да практикуват спорт. Завършеният втори корпус на ОУ „В. Априлов” в с. Голеш през 2014 година също даде възможност учениците да разполагат с по-съвременна спортна база, както и децата, и младежите от селото.

5.11. Инфраструктура и културнопросветни дейности в обектите на културата

Читалищната мрежа е основата на културната инфраструктура на общината, която е изградена в продължение на десетилетия. Културната политика се осъществява в читалища, развиващи библиотечна и културно-просветна дейност. На територията на общината дейност развиват 4 читалища. Освен основната им дейност, библиотечното обслужване на населението, са сформирани самодейни колективи за автентичен фолклор, с певчески и танцови самодейни състави и любителско творчество за различни видове художествени дейности.

- Читалище „Отец Паисий-1942” в с. Кайнарджа

Богатата културно просветна дейност, която развива читалището е чрез самодейни колективи - танцови и певчески, които черпят от извора на автентичния добруджански фолклор, поддържащ националната памет и традиции. Обхванати са всички възрасти, като детски колектив за народни танци „Изворче”, младежка и пенсионерска група за автентичен фолклор, художествени колективи - женска певческа фолклорна група, на възраст: 20 г.- 60 г., женска вокална група „Перуника”, от няколко години към тях се присъедини и вокална група

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

„Войновка”, съставена от жени от съседното село Войново. Към читалището има кукерска група, която през 2014 год. взе първо място на международния събор на читалищата в гр. Бяла, Варненско с показване на обичая „Кукери по Заговезни”.

Библиотечна дейност – 10 700 библиотечни единици

Сграден фонд- общинска собственост, предоставена за безвъзмездно ползване. Състои се от две свързани помежду си постройки – киносалон и административна читалищна сграда. Недостатъчна материална база, липса на необходими помещения за дейност, малка сцена, климатизирано. В допълнително сграда е разположена и оборудвана зала с компютри по проект „Глобални библиотеки”

- Читалище „Родина-1941” в с. Голеш

Културната просветна дейност се развива , както следва:

Библиотека - 13 827 б.ед.

от групи за български и турски фолклор;

група за модерни танци ;

детска вокална група;

групи за български и турски фолклор и др.

Сградният фонд е предоставена от общината двуетажна сграда за безвъзмездно ползване, в която е извършен ремонт на покрива киносалона, но все още се нуждае и от други ремонти и саниране. Има читалня, както и зала с компютри по проект „Глобални библиотеки”

- Читалище „Стефан Караджа-1943” в с. Средище

Сграден фонд - общинска собственост, предоставена за безвъзмездно ползване, едноетажна сграда, нуждаеща се от вътрешен и външен ремонт.

Дейности: библиотека – 7 407 библиотечни единици;

Ежегодно се организира и провежда с подкрепата на община Кайнарджа, ромският празник на 08.04. повече от 10 години. Всяка година е под различен надслов, напр. „Чрез образование за подобър живот” или „Пейте роми и играйте” и др.

Читалището, през 2012 година, бе на първо място в област Силистра в конкурса „Живи човешки съкровища” и с номинация за първото място на национално ниво.

В читалището има подредена експозиция „Кукерските игри – минало и настояще в

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

с. Средище”, като всяка година се отбелязва празника, съобразно обичая в селото

Развиват дейности детски и пенсионерски колективи за автентичен фолклор:

„Шарена черга” –детска вокална група ;

„Сребърни звънци – женска певческа група ;

Циганският етн. фолклор се съхранява чрез състава „Ромски ритми”;

Момчешка вокална група, която прераства в младежка вокална група към средното училище ПГ МСС „Никола Вапцаров”.Групата бе класирана на първо място в България с атрактивните изпълнения на момчетата през 2008 година.

Тук също има зала с компютри по проект „Глобални библиотеки”

- Читалище „Надежда-1943” в с. Зарник

. Сграден фонд- общинска собственост, предоставена за безвъзмездно ползване. Състои се от две свързани помежду си постройки-киносалон и библиотека (хранилище, читалня). Недостатъчна материална база.

Дейности: Детска вокална група - до 14 г.;

младежка танцова група и

вокална група до 20 г

Читалищата организират празниците на населените си места, провеждат зимните и пролетните народни обичаи – Коледуване, Бабинден, Лазаруване, Сирни заговезни и други. Участват в откриването на всички празници от Общинския Културен календар на общината. Ежегодно се ангажират с организацията по провеждането на празника на общината, на който се изявяват всички самодейни колективи, включително и ромски. Ежегодно от 1999 г., с. Кайнарджа е домакин на празник на фолклорния събор-фестивал ”Край чешмата, под върбата” в района на Историческата чешма. Самодейните колективи от общината отдавна са прескочили границите на областта за изявите си. Те са постоянни участници в събора в Копривщица, в празниците “Балканфолк” - Велико Търново (детската група в с. Средище), в Орфеевите празници в Смолян (детският танцов състав в Кайнарджа), в областните и регионалните прегледи на пенсионерските фолклорни групи. След участията си във всички форуми представителите на общината се завръщат с отличия. Имат и международни изяви.

- Читалище в с. Краново То е регистрирано скоро, но вече има някои от дейностите за съхраняване на българския фолклор и народната памет за това село.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество”в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Едни от най-сериозните проблеми, които се проявяват трайно са свързани с недостига на финансов ресурс за издръжката на читалищните дейности и особено - за поддържане на материалната база. Ограничени са финансовите ресурси на общината за ремонт и реконструкция на читалищните сгради.

5.12. Религиозни обекти

На територията на община Кайнарджа освен традиционната религия в България - източноправославната и живеят и граждани, изповядващи други вероизповедания, предимно мюсюлманско.

В общината са изградени следните **религиозни обекти**:

- с. Кайнарджа - черква "Света Троица";
- с. Каменци - черква "Воскресение Господне";
- с. Светослав - черква "Свети Архангел Михаил";
- с. Зарник - джамия;
- с. Голеш – джамия;
- с. Посев – джамия;
- с. Давидово – джамия;
- с. Господиново - параклис „Св.мъченици Марк и Юлий Доростолски“;
- с. Каменци - женски манастир;

5.13. Административно, финансово-кредитно, юридическо и счетоводно обслужване

➤ **Административното обслужване** на населението се осъществява от общинската администрация в село Кайнарджа, кметствата в селата и кметските наместници във всички населени места: гражданска регистрация (административно-правно обслужване), административно-техническо обслужване, данъчно и др. Административни услуги на гражданите се предоставят и от териториални организации – филиал Кайнарджа на ДБТ - Силистра към АЗ, филиал Кайнарджа на ДСП-силистра към АСП и Общинска служба „Земеделие“ като част от териториалните структури на Областна служба „Земеделие“ – Силистра към МЗ, които единствено имат представителства в общината. В сферата на административните услуги работят 60 души.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

➤ **Финансово-кредитно обслужване.** Банкови услуги на територията на общината не са развити. Има един единствен банкомат на Интернешънъл Асет Банк - клон Силистра, която е обслужващата банка на общинската администрация.

В общинския център има офис на Взаимоспомагателна кредитна кооперация, която кредитира член-кооператори по проектите им за различни селскостпански дейности.

➤ На територията на общината **не се предлагат юридически и счетоводни консултации** и др.

➤ **Правораздавателната система** не е представена в общината. Силистренският районен съд и Районна прокуратура, обслужват и община Кайнарджа.

➤ В общината няма Районно управление на Министерството на вътрешните работи, а за нея **отговаря Регионалната дирекция на полицията в Силистра**, но има полицейски участък. **В Общината има подразделение на РД„Пожарна безопасност и защита на населението”- Силистра към ГДПБЗП на МВР.**

6. ИКОНОМИЧЕСКА СТРУКТУРА

Община Кайнарджа няма развита промишлена база.

Основен фактор за развитието на общината са богатите природни ресурси и благоприятното географско положение, което определя приоритети на развитие на селското стопанство, туризма, хранително-вкусовата промишленост и винопроизводството за изграждане на икономическата структура на общината.

Единствените фирми от сектора на хранително-вкусовата промишленост са две винарски изби.

6.1. Селско стопанство

Селското стопанство е основен отрасъл в местната икономика на общината. Природните условия са изключително благоприятни за развитието на диверсифициран и ефективен аграрен сектор. Общината разполага с голямо количество плодородна земя и благоприятен за земеделие климат. Селското стопанство има зърнено-животновъдно направление. Застъпено е производство на пшеница, царевица, слънчоглед, мляко, месо и по-малко – грозде, зеленчуци, тютюн, тикви.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Земите в землищата на община Кайнарджа са разпределени по следния начин:

/Източник на данните е ОСЗ – Кайнарджа към 31.12.2017 година/

- **Обработваеми земеделски площи (в декари) - 235 575,976 дка ;**
 - От тях: поливни земеделски площи - 0,000 дка;
 - Пасища и мери - 36 351,300 дка;

- **Гори - 68 098,746 дка ;**
 - От тях новозалесени площи /2014-2017/ - 983,100 дка ;

- **Декари рекултивирани земи - 40,000 дка**

Ето какво е било разпределението на земеделски култури към 31.12.2017 година:

- **Производство на растителни култури – по видове:**
 - **Пшеница - 45 117 дка;**
 - **Ечемик - 4 520 дка;**
 - **Рапица - 7 298 дка;**
 - **Царевица - 30 799,3 дка;**
 - **Слънчоглед - 34 591,1 дка;**
 - **Кориандър**
 - и люцерна – 1 334,5 дка;**
 - **Трайни насаждения**
 - и билки - 8 755,10 дка.**

Животновъдството в общината също е традиционен поминък. Ориентирано към отглеждането на говеда, овце и кози, биволи, различни видове птици и др. , а чистата околна среда благоприятства развитието и на пчеларството.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

- **Брой животновъдни ферми:**
 - **Говедовъдни ферми** – 25 бр., 1508 говеда;
 - **Овцевъдни ферми** - 19 бр., 1 797 овце;
 - **Козевъдни обекти** - 19 бр., 2 613 кози;
 - **Обекти с биволи** - 2 бр., 56 биволи;
 - **Свиневъдни ферми** - 0 бр.;
 - **Обекти за еднокопитни** - 273 бр., 221 коне и 62 други;
 - **Птицевъдни / в дворове/** - 1 020 двора, 15 050 птици;
 - **Пчелини** - 30 броя, - 4 403 пчелни семейства.

Източник: ОСЗ-Кайнарджа

6.2. Хранително-вкусова промишленост и вино-производство.

От хранително-вкусовата най-добре застъпена и развита е зърнопреработвателната промишленост, като не формира голям процент от заетостта на населението в общината. В общината има 5 лицензирани зърноплощадки, някои от които са собственост на арендаторите. Регионът има добри традиции в лозарството. Отглеждат се лозя от сорта "Каберне Совиньон". В село Кайнарджа функционират две винарски изби - "Изба Кайнараджа" и изба "Елпа", в които се произвежда вино по стара добруджанска технология. На територията на общината има фирма за разфасоване на произведения в региона пчелен мед. Правят се опити част от продукцията да се изнася в чужбина.

6.3. Промисленост

Промислеността в община Кайнарджа се състои от изключително малко на брой обекти, но е с голямо значение за общинската икономика, тъй като обслужва производителите на земеделска продукция, а те от своя страна съставляват основната част от икономическите дейности в общината. Тук има предимно складови стопанства и зърноплощадки, както и някои обекти за търговия на дребно в почти всички села от общината

В землището на с. Кайнарджа съществува кариера за варовици. Основните субекти с местен капитал извършват търговска дейност в сферата на услугите, аренда на земеделска

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

земя, търговия с горива – две бензиностанции - в Кайнарджа и с. Средище; зърнопреработка и съхранение на зърно – до пет зърноплощадки в общината; авиационни услуги в селското стопанство, предоставяни от фирма Ребус. Има два обекта за хлебни изделия.

6.4. Туризъм

Не на последно място е и туризмът в община Кайнарджа със своите исторически, природни, етнографски и културни забележителности. В настоящия момент той не е основен дял в икономиката, но има потенциал да се превърне във водещ отрасъл в икономиката на общината. В общината няма хотели. Няма и ресторанти с 3 и повече звезди. Заведенията за хранене са с една или две звезди, категоризирани от кмета на общината. Те са предимно кафе-аперитиви.

Развитието на отрасъла туризъм се основава на многообразието на ресурсите, предизвикващи развитието на туристически активности. На територията на общината има защитени територии, местности и природни феномени. Запазеният уникален ландшафт, включващ каньоновидно суходоліе, характерните скални образувания, археологическите, културно-историческите и религиозни паметници, редките растителни видове, естествените местообитания на защитени растителни и животински видове, предоставят възможност за научни изследвания и развитие на устойчив алтернативен туризъм - екотуризъм, приключенски туризъм, културно-познавателен и поклоннически туризъм.

Според НСУРТРБ2014-2020 - „От гледна точка на ресурсите, с които разполага – България **има потенциал да развива културен, здравен, еко и други алтернативни видове туризъм/напр. – селски/** не само като спомагателни, но и **като основни продуктови линии.**” Това означава, че благодарение на успоредната работа в тази посока, съвместно с МТ в предстоящия период, община Кайнарджа може да се насочи към много по-настойчиво развитие на базата за развитие на пешеходен и вело-туризъм с изграждане на маркировки по подходящите маршрути, изграждане на допълнителни посетителски центрове в още села от тази територия. По този начин каньоните на р. Суха край селата Краново и Голеш и на р. „Хърсовска” с нейните притоци - р. „Табан” и р. “Малък Канагъл” край селата Поп Русаново, Стрелково и Войново биха могли да се превърнат в обекти на екотуризъм и археологически турове.

В тази посока бе поставено началото с разработения и изпълнен проект „Екопътека и туристически посетителски център/ТПЦ/ в защитена местност „Историческа чешма” в с.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл. експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Кайнарджа” по Мярка 313 от ПРСР 2007 – 2013г. и финансиран на 100% със средства от ЕЗФРСР.

Още с изграждането на ТПЦ бе оформена и **първата малка екопътека в самия парк**, по която туристите се разхождат и любуват на красиви пейзажи, водни каскади, паметници и възпоменателни плочи, изградени по най-различни исторически поводи. По нея, децата – участници в ежегодния „Фестивал на мира” играят, рисуват, занимават се с приложни изкуства в „Работилнички на мира” и се научават да пазят мира като най-ценното средство за добър и качествен живот на общностите както в малките общини като Кайнарджа, така и в огромните мегаполиси на Европа и света. Продължението на тази екопътека стига до извора край с. Светослав /Муртаза чешма/, където според историческите данни е подписан Кючуккайнарджанския мирен договор от 1774 година /източник: [Станка Георгиева „Значение на Кючуккайнарджанския договор от 1774 година”](#)/

От парка в с. Кайнарджа, **край Историческата чешма започва и втората екопътека**. Тя е сред великолепна природа и преминава през селата Светослав, Стрелково, Господиново, Средище като достига до с. Каменци. Движейки се по нея с велосипед или пеш, туристът може да посети археологически паметници /Пещерата ”Баджалията” и останките от крепостните стени и валове/, религиозни храмове на Православието, Мюсюлманството и предполагаем храм на Богомилството и да си откъхне в самобитната селска обстановка на комплекса „Чобанмахала”.

Много слабо е застъпен и ловният туризъм, макар общината да се явява много близо до Държавно ловно стопанство „Каракуз” в община Алфатар. Престоите са краткотрайни и с ясно изразена сезонност в зависимост от ловните сезони на територията на три ловни дружинки в селата Кайнарджа, Краново и Средище.

Богатото културно-историческо наследство в съчетание с невероятната природа в общината и съседните на нея, е основата за развитието на културно-познавателен туризъм. Основна инфраструктура на туристическото обслужване са заведенията за хранене и развлечения, информационни туристически центрове, екопътеки, алеи и трасета за вело- и конен туризъм и анимирани с културно-познавателни програми., които тепърва трябва да се разработват и разкриват.

Друга основна база за развитието на културния туризъм са археологическите ценности и местните, ежегодно провеждани, фолклорни фестивали, отражение на съхраненото живо наследство в района - регионален събор "Краи чешмата, под върбата" в с. Кайнарджа, „На

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

раздумка, песен и почивка в горещниците” в с. Средище, „Фолклорен фестивал на село Голеш” в. Културно-познавателен туризъм представлява предпоставка и начална стъпка за развитието и на селски туризъм. Така, наличните ресурси създават условия за формиране и предлагане на по-разнообразен туристически продукт. Някои от посочените видове могат да се развиват целогодишно.

6.5. Други дейности

Съществува звено за авиационни услуги „Ребус” в селското стопанство. Фирмата предлага курсове за пилоти, разходки по въздуха - над сухоречията, до съседни общини, до гр. Силистра и над р. Дунав и скокове с парашут. Летището ползва база в землището на с. Кайнарджа, разположена на главния път II – 71 Силистра-Варна. Като част от базата има осигурено място за отдих и почивка – туристическа спалня и кафе-аперитив, където се предлагат разхладителни напитки и стартова закуска преди полет.

SWOT АНАЛИЗ

SWOT - анализът в настоящия документ също е актуализиран спрямо ОПР2014-2020 на община Кайнарджа, тъй като е обективно следствие от социално–икономическия анализ към настоящия момент. Той включва оценка на вътрешните фактори, чрез която се идентифицират силните и слабите страни на общината, и оценка на външните фактори на обкръжаващата среда, които очертават благоприятните възможности и потенциални заплахи пред общинското развитие. За изминалия период се отчита сериозно подобрене на техническата инфраструктура в доста сектори, в следствие на което има промени и в SWOT анализа

Силни страни	Слаби страни
<ul style="list-style-type: none"> • Стратегическо местоположение в граничен район • Наличие на ГКПП и транспортен коридор с Румъния • Много добра и подобрена транспортна инфраструктура; • Поставено начало на бизнесотношения в трансграничния район • Положени основи на ТГС с две общини от РР – Липница и Валу Луи Траян, окръг Констанца • Положителен демографски прираст • Добре развито земеделие • Запазена чиста природна среда • Наличие на природни и исторически забележителности • Подобрена техническа инфраструктура за развитие на туризъм; • Подобрена техническа и социална инфраструктура на територията на общината; • Добре развити услуги от образователната и социална системи, и системата на културните организации • Много добра инфраструктура на образователните и социални институции 	<ul style="list-style-type: none"> • Стеснен отраслово и професионално трудов сектор; • Затруднена трудова реализация в селата; • Ниски нива на професионална квалификация на населението • Висок процент на безработица • Недостатъчна честота на междуселищния транспорт • Недостатъчно ниво на здравните услуги и затруднен достъп до тях • Амортизирана водопреносна мрежа

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Възможности	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> • Развитие на трансгранично сътрудничество; • Развитие на екологичен, културен и селски туризъм; • Прилагане на публично-частни партньорства. • Подобряване на свързаността с областния център и между населените места в общината. • Привличане на външни инвестиции. • Въвеждане на използването на възобновяеми енергийни източници в производството и бита. • Развитие на общинската икономика към неземеделски дейности, преработка и съхранение на продукцията. • Внедряване на екологични и био производства. • Повишаване на професионалната квалификация на гражданите. • Повишаване на административния капацитет на служителите в община Кайнарджа 	<ul style="list-style-type: none"> • Увеличаване на миграционните процеси и влошаване на възрастовата структура на населението • Слабо или забавено използване и усвояване на средствата от Структурните и Кохезионния фонд на ЕС. • Недостатъчни външни и вътрешни инвестиции; • Деградация на природното и културно наследство поради липса на финансови средства за поддръжката му; • Влошаване на качеството на техническата и социалната инфраструктурата. • Влошаване на качеството на земите - засушаване, ерозия, засоляване. • Влошаване на качеството на питейната вода. • Заплахи, свързани с природни бедствия и лоши добиви в селското стопанство. • Природни бедствия и катаклизми

СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

В частта „СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА” текстовете за съответствие със „СТРАТЕГИЯ ЕВРОПА 2020” и „НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ 2020” са изцяло запазени от действащия ОПР2014-2020 на община Кайнарджа, а е допълнена текстова част за съответствието с „ЦЕЛЕНАСОЧЕНАТА ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА” от 2015 година и с „ТРЕТИ НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА 2013-2020”.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Общинският план за развитие на Кайнарджа за периода 2014-2020 г. е документ за стратегическо планиране на устойчиво интегрирано развитие на местно ниво. В него са отразени средносрочните цели и приоритети за развитието на общината в съответствие с актуалните областни, регионални, национални и европейски политики за пространствено развитие на общината, както и в съответствие със следващия планов период на ЕС. АДИ ОПР на община Кайнарджа 2014-2020 г. е разработен на база на изводите от направената междинна оценка/МО/ на изпълнението на сега действащия ОПР (2014-2020), актуалният анализ на икономическото и социално развитие на общината, определените европейски, национални и регионални цели и приоритети на развитието за периода до 2020 г. , като е отчетено съответствието с важни стратегически документи от по-високо регионално ниво:

❖ Съответствие с целите и приоритетите на ЕС в областта на регионалната политика и със стратегията „Европа 2020“.

Регионалната политика на ЕС за периода 2014-2020 подкрепя създаването на работни места, конкурентоспособността, икономическия растеж, подобряването на качеството на живот и устойчивото развитие. Целта на регионалната политика е да се намалят значителните икономически, социални и териториални различия, които все още съществуват между европейските региони, като това трябва да се случи чрез постигането на 11 тематични цели:

1. Научни изследвания и иновации;
2. Информационни и комуникационни технологии (ИКТ);
3. Конкурентоспособност на малките и средните предприятия (МСП);
4. Преход към икономика с ниски емисии на въглероден двуокис;
5. Приспособяване към изменението на климата и предотвратяване, и управление на рисковете;
6. Опазване на околната среда и ефективност на ресурсите;
7. Устойчив транспорт и отстраняване на затрудненията в ключовите мрежови инфраструктури;
8. Заетост и подпомагане на мобилността на работната сила;
9. Социално приобщаване и борба с бедността;

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

10. Обучение, умения и учене през целия живот;
11. Изграждане на институционален капацитет и ефективни държавни администрации.

Спецификите на социално-икономическото състояние на община Кайнарджа предполагат ориентация на общинския план за развитие към всички тематични цели 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11 с изключение на първата – научни изследвания и иновации, като дори по нея е възможно дейностите от селското стопанство, зараждаща се микроикономика на община Кайнарджа или в областта на обществените услуги да се съвместят с научни подходи, иновационни механизми за действие или внедряване на нови технологии с помощта на науката.

Стратегията Европа 2020 е десет годишната рамка за управление на ЕС. Предизвикателството пред стратегията не се ограничава единствено до преодоляване на съществуващите проблеми, но включва и желанието да бъде провокиран нов икономически растеж, който трябва да бъде по-интелигентен, по-устойчив и по-приобщаващ. На базата на тази стратегия държавите-членки на ЕС и техните райони работят за очертаване политиките си за развитие като част от общ механизъм за обединяване на целите им с целите на европейско ниво. Предложеният модел категорично извежда значението на иновациите, осъзнаването на екологичните проблеми и преодоляването на социалните неравенства към постигането на балансирано европейско развитие. Целите, които трябва да бъдат постигнати до 2020 г. покриват темите за иновациите, дигиталната икономика, заетостта, младежките политики, производителността, бедността и ресурсната обеспеченост.

В рамките на стратегията са определени 5 стратегически цели със съответните количествени индикатори за мониторинг на постигането им:

1. Трудова заетост (работа за 75 % от хората на възраст между 20 и 64 години);
2. НИРД и иновации (инвестиране на 3 % от БВП на ЕС (публичен и частен сектор взети заедно) в научноизследователска и развойна дейност и иновации);
3. Климатични промени и енергия (намаляване на емисиите на парникови газове с 20 % (или дори с 30 %, ако бъдат изпълнени условията) спрямо 1990 г., добиване на 20 % от енергията от възобновяеми енергийни източници, увеличаване на енергийната ефективност с 20 %).
4. Образование (намаляване на процента на преждевременно напусналите училище до под 10 %, поне 40 % от 30-34-годишните със завършено висше образование);

Актуализиран документ за изпълнение на ОПР2014-2020 на община Кайнарджа за периода 2018-2020

5. Бедност и социално изключване (поне 20 милиона по-малко бедни или застрашени от бедност и социално изключване хора).

Общинският план за развитие на община Кайнарджа ще допринесе в най-голяма степен за постигането на цели 1, 3, 4 и 5, а при желание частни инвеститори или НПО и администрация винаги могат да допринесат за внедряването или въвеждането на иновационен модел, процес или дейност.

По-надолу в документа са посочени показатели за област Силистра, съобразно индикаторите по стратегия Европа 2020 /Източник НСИ/:

ОБЛАСТ: СИЛИСТРА (SLS)						
Показатели	Години					
	2012	2013	2014	2015	2016	
1 Население към 31.12. - общо (брой)	117 214	116 038	114 670	113 248	111 957	
2 Население към 31.12. - мъже (брой)	58 062	57 337	56 620	55 774	55 011	
3 Население към 31.12. - жени (брой)	59 152	58 701	58 050	57 474	56 946	
4 Коефициент на естествен прираст (на 1 000 души от населението) - ‰	-8.1	-6.8	-8.4	-9.0	-7.1	
5 Коефициент на детска смъртност (на 1 000 живородени деца) - ‰	7.8	5.9	12.0	9.4	6.0	
6 Коефициент на смъртност - общо (на 1 000 души от населението) - ‰	16.8	15.6	17.1	17.4	16.0	
7 Коефициент на смъртност - мъже (на 1 000 души от населението) - ‰	18.4	17.6	18.1	19.1	18.8	
8 Коефициент на смъртност - жени (на 1 000 души от населението) - ‰	15.3	13.7	16.1	15.7	13.3	
9 Среден списъчен брой на наети лица по трудово и служебно правоотношение (брой)	21 313	21 150	20 767	21 191	21 153	
10 Средна годишна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение (лв.)	6 390	6 880	7 215	7 494	7 967	
11 Коефициент на икономическа активност - 15 - 64 навършени години (%)	60.7	61.4	64.7	63.1	62.8	

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Актуализиран документ за изпълнение на ОПР2014-2020 на община Кайнарджа за периода 2018-2020

ОБЛАСТ: СИЛИСТРА (SLS)

Показатели	Години				
	2012	2013	2014	2015	2016
12 Коефициент на заетост - 15 - 64 навършени години (%)	50.9	48.2	50.0	49.2	52.2
13 Коефициент на безработица (%)	16.0	21.3	22.4	21.8	16.7
14 Регистрирани в бюрата по труда безработни лица към 31.12. (брой)	8 898	9 276	8 191	7 444	6 533
15 Относителен дял на населението на възраст между 25 и 64 навършени години с висше образование (%)	15.8	15.1	14.4	16.4	18.5
16 Относителен дял на населението на възраст между 25 и 64 навършени години със средно образование (%)	49.4	52.5	53.1	50.3	46.3
17 Относителен дял на населението на възраст между 25 и 64 навършени години с основно и по-ниско образование (%)	34.8	32.4	32.5	33.3	35.2
18 Болнични заведения към 31.12. (брой)	3	3	3	3	3
19 Легла в болничните заведения към 31.12. (брой)	442	452	455	461	491
20 Лекарите в лечебните и здравните заведения към 31.12. на 10 000 души от населението (брой)	26.8	26.9	26.9	28.2	29.2
21 Чуждестранни преки инвестиции в нефинансовите предприятия с натрупване към 31.12. (хил.евро)	13 045.1	33 471.8	31 667.3	28 803.3	32 685.3
22 Разходи за придобиване на ДМА (хил.лв.) ¹⁾	169 853	176 278	165 673	252 705	146 529
23 Оборот (хил. лв.)*	1 500 118	1 545 183	1 568 777	1 722 334	1 662 296
24 Произведена продукция (хил. лв.)*	838 168	798 684	796 705	850 765	831 640
25 Добавена стойност по факторни разходи (хил. лв.)*	256 978	303 510	313 680	339 039	344 837
26 Относителен дял на предприятията с до 9 заети лица в общия брой предприятия за областта (%)	91.7	91.8	91.9	92.1	92.4
27 Относителен дял на предприятията с 10-49 заети лица в общия брой	7.2	7.0	7.0	6.6	6.4

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Актуализиран документ за изпълнение на ОПР2014-2020 на община Кайнарджа за периода 2018-2020

ОБЛАСТ: СИЛИСТРА (SLS)						
Показатели	Години					
	2012	2013	2014	2015	2016	
предприятия за областта (%)						
28 Относителен дял на предприятията с 50-249 заети лица в общия брой предприятия за областта (%)	1.0	1.1	1.0	1.2	1.1	
29 Относителен дял на предприятията с повече от 250 заети лица в общия брой предприятия за областта (%)	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	
30 Дължина на автомагистралите (км)	-	-	-	-	-	
31 Дължина на първокласните пътища (км)	57	57	57	57	57	
32 Дължина на второкласните пътища (км)	147	147	147	147	147	
33 Дължина на третокласните пътища (км)	302	302	302	302	302	
34 Дължина на железопътните линии (км)	70	70	70	70	70	
35 Разходи за научноизследователска и развойна дейност (НИРД) (хил.лв)	613	..	
36 Персонал, зает с научноизследователска и развойна дейност (НИРД) (брой)	20	40	..	
37 Относителен дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	56.5	37.6	49.8	56.4	55.1	
38 Относителен дял на лицата на възраст между 16 и 74 години, използващи регулярно интернет (всеки ден или поне веднъж седмично) (%)	51.0	38.6	44.4	43.8	51.7	
39 Жилищни сгради (брой)	39 402	39 416	39 424	39 438	39 432	
40 Жилища (брой)	57 388	57 420	57 428	57 446	57 459	
41 Места за настаняване (брой)	20	20	20	20	17	
42 Реализирани нощувки - общо (брой)	39 337	31 031	32 735	33 013	30 902	

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

ОБЛАСТ: СИЛИСТРА (SLS)						
Показатели	Година					
	2012	2013	2014	2015	2016	

❖ Съответствие с Национална програма за развитие „България 2020“.

Като интегриран рамков документ, който очертава политиките за развитие на България за периода до 2020 г. в пълно съответствие със стратегията **Европа 2020**, Националната програма за развитие България 2020 обхваща пълния спектър от действия на правителството за социално-икономическото развитие на страната. Програмата служи за отправна точка при разработване на програмни документи за целите на достъпа до конкретен финансов ресурс. НПР БГ2020 е насочена към осигуряването на балансирано социално-икономическо развитие в България при ускоряване на икономическия растеж и повишаване на жизнения стандарт в дългосрочен аспект. Националната програма проследява актуалното състояние на факторите за икономическо развитие и се стреми към тяхното равностойно разглеждане, но и приоритетно фокусиране върху някои от тях. Програмата поставя постигането на три основни цели:

1. Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.
2. Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението.
3. Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.

За постигането на целите са определени осем приоритета на националната политика за развитие:

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

1. Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила.
2. Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.
3. Постигане на устойчиво интегрирано развитие и използване на местния потенциал.
4. Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси.
5. Подкрепа на иновационните и инвестиционните дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката.
6. Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.
7. Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност.
8. Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари.

Чрез изпълнението на плана най-съществени ще бъдат ефектите по отношение качеството на образованието, обучението и характеристиките на работната сила, намаляването на бедността и насърчаването на социалното включване, както и подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари. Повишаването на конкурентоспособността на икономиката ще бъде по-скоро резултат от подпомагането на устойчивото развитие на местния бизнес и привличането на външни инвестиции, отколкото от дейностите, свързани с НИРД, поради ограничените възможности за развитие на иновациите.

❖ **Съответствие с Целенасочена инвестиционна програма от 2015 година**

Според „Целенасочената инвестиционна програма“ /ЦИП/ на правителството на РБ от 2015 год., община Кайнарджа - като пограничен район и район с много висока безработица, попада в списъка на общините, включени в Подпрограмата в подкрепа на развитието на погранични, планински и полупланински, и слабо развити общини. Факторите за включване на община Кайнарджа в целенасочена инвестиционна програма са доста и са обусловени от много и различни обстоятелства, които са описани в частта за социално-икономически анализ на настоящия документ. Все пак ще бъдат посочени в следващите две таблици още факти за онагледяване на тези обстоятелства – това ще са статистически данни за високата безработица и ниската стойност на БВП в област Силистра, респективно в община Кайнарджа:

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл. експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

• **Равнище на безработицата към 31.12.2017 г.**

В края на 2017 г. нивото на регистрираната безработица за страната е 7,07%, изчислено като дял на регистрираните в бюрата по труда безработни лица към икономически активните лица на възраст 15-64 г., според преброяване на населението през 2011 г.

В община Силистра равнището на безработица бележи спад през 2017 г. спрямо това през 2016 г. с 1.17 процентни пункта /п.п./, а в община Ситово – спад с 0.53 п.п. Тревожна е тенденцията в община Кайнарджа, където равнището на безработица е нараснало с 2.95 процентни пункта.

Равнището на регистрираната безработица към 31.12.2017 г. на територията на Дирекция “Бюро по труда” - Силистра е 10,0%. Равнището на безработицата в региона продължава да е над средното за страната. Равнището на безработица за общините Силистра е сходно – 7.10%, но за община Кайнарджа е значително по-високо -37.84%.

По райони	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.	Изменение +или -
За страната	7.07%	7.95%	-0,88 п.п.
За района на ДБТ	10.00%	10.8%	-0.80 п.п.
Силистра	7.10%	8.27%	-1,17 п.п.
Ситово	25.63%	26.16%	-0,53 п.п.
Кайнарджа	37.84%	34.89%	+2,95 п.п.

Източник ДБТ-Силистра към АЗ

В община Кайнарджа не само безработицата е много висока, но в следващите таблици се посочват сравнителни данни за БВП или БВП/ч.н. за Европа и отделни европейски страни, за България, за съответния ни Северен централен район – СЦР, за някои области в страната ни, между които и нашата област Силистра, от където се прави извода, че показателят - БВП/ч.н. е един от най-ниските за община в България.

За сравнение в долупосочената таблица /*чиито данни са извлечени от различни раздели в НСИ, но касаят БВП на човек от населението в съответната отразена териториална единица – държава , район, област, община/* са изброени различни територии от Европа, за да се позиционира мястото на община Кайнарджа. Според отразените данни за БВП на човек от населението (БВП/ч.н.) за община Кайнарджа се констатира, че географски попадаме в държавата на края на редицата на целия Европейски съюз и дори след нас - от страните, които чакат да влязат в ЕС, са само

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Албания и Сърбия. В България, община Кайнарджа е позиционирана в района с почти най-нискък БВП/ч.н. – Северен централен, но от този район в Област Силистра е с най-ниския БВП:

Таблица 1: Брутен вътрешен продукт в абсолютна стойност /млн. лева/по райони и областите от СЦР

БВП, статистически райони	2007	2010	2014	2017	По области от СЦР
България	60 185	70 511			Област
Северозападен район	4 902	5 057	5 443	5 087	Русе - 2 363
Северен централен район	5 178	5 577	5 799	5 528	В.Търново - 2 098
Североизточен район	6 661	7 503	7 771	7 241	Габрово - 1 264
Югоизточен район	7 216	8 475	8 443	8 308	Разград - 975
Югозападен район	27 486	33 974	32 062	32 565	
Южен централен район	8 741	9 924	9 776	9 591	Силистра - 685

Източник: НСИ

Година	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	БВП/ч.н. ЕВРО е мерната единица																	
Географска единица																		
ЕС (28 държави)	23000	23400	23700	23900	24400	24800	25600	26200	26200	25000	25500	25800	25700	26100	26600	27000	27600	
Евروزона (19 страни)	26500	27000	27100	27100	27600	27900	28700	29400	29400	28000	28500	28900	28600	28400	28800	29300	29700	30300
Норвегия	61700	62700	63200	63400	65600	66800	67900	69200	68700	66600	66300	66100	67000	66900	67400	68000	68200	68900
Дания	42200	42400	42400	42500	43500	44400	46000	46200	45700	43200	43800	44200	44200	44400	44900	45300	45800	46500
Германия	29000	29400	29400	29200	29600	29800	31000	32100	32500	30800	32100	33300	33400	33500	34000	34300	34700	35300
Белгия	30300	30500	30900	31000	32000	32500	33100	33900	33900	32900	33500	33800	33700	33600	33800	34100	34500	34900
Чехия	11200	11500	11800	12200	12800	13600	14500	15200	15400	14600	14900	15200	15100	15000	15400	16200	16500	17200
Естония	7600	8100	8700	9400	10000	11100	12300	13300	12600	10800	11000	11900	12500	12800	13200	13400	13700	14300
Румъния	: ^c	: ^c	4300	4500	4900	5200	5600	6100	6700	6400	6200	6400	6500 ^a	6700	7000	7300	7700 ^a	8200 ^a

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Актуализиран документ за изпълнение на ОПР2014-2020 на община Кайнарджа за периода 2018-2020

БВП/Ч.Н. ЕВРО е мерната единица																			
	Година	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Географска единица																			
България	3000	3200	3400	3600	3900	4200	4500	4800	5100	5000	5100	5300	5300	5400	5500	5800	6000	6300 ^o	
Северен централен район в България														3965	4075	4302	4411	4658	
Сърбия	2600	2700	2900	3000	3300	3500	3700	3900	4200	4000	4100	4200	4100	4300	4200	4300	4400	4500 ^o	
Албания	1700	1900	1900	2100	2200	2300	2500	2600	2800	3000	3100	3200	3200	3300	3300	3400 ^o	3500 ^o	1700	
Област Видин												2614	2797	2845	3004	3085	3199	3272	
Област Силистра														2766	2862	2996	3033	3109	
ОБЩ. КАЙНАРДЖА	НЕ СЕ ОТКРИВАТ ДАННИ																		

Следният текст е от „Регионални профили“ и е само уводната статия, чийто цялостен текст може да се намери на посочения интернет адрес след цитата:

“ Общ преглед: Заплатите и доходите в областта нарастват през последните няколко години, но остават чувствително по-ниски от средните за страната. Показателите за пазара на труда в областта я поставят отново на последното място в страната. Инвестиционната активност в областта продължава да е сравнително слаба. Качеството на пътищата е относително високо. Усреднените размери на основните местни данъци и такси в общините от област Силистра са по-ниски от средните за страната. Работата на общинските администрации в областта се оценява ниско. Застаряването на населението в област Силистра е по- > Население (2016) 112 603 > Територия (кв.км) 2846,3 > Брой на населените места 118 > Дял на населението в градовете (%) 44,3 бързо и по-изявено от общите процеси в страната. Резултатите от зрелостните изпити в областта се повишават през 2017 г., но остават значително по-ниски от средните за страната. Здравеопазването в областта страда от недостиг на лекари и ограничен капацитет на болниците. Силистра е сред областите със сравнително слаба натовареност на местните съдилища, ниска регистрирана престъпност и висока разкриваемост. Слабата урбанизация на областта обяснява изключително ниската свързаност на населението с канализация. Интензитетът на културния живот в област Силистра е сравнително слаб.”

Източник НИС, публикация на следния интернет адрес:

https://www.regionalprofiles.bg/var/docs/profiles_2017/Silistra_2017.pdf

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

[Изтегляне на PDF](#)

За сравнение по области избири следния електронен адрес :

<https://www.regionalprofiles.bg/bg/compare/regions:silistra;vratsa;vidin/>

БВП на човек от населението към 31.12.2016 /Източник НИС/

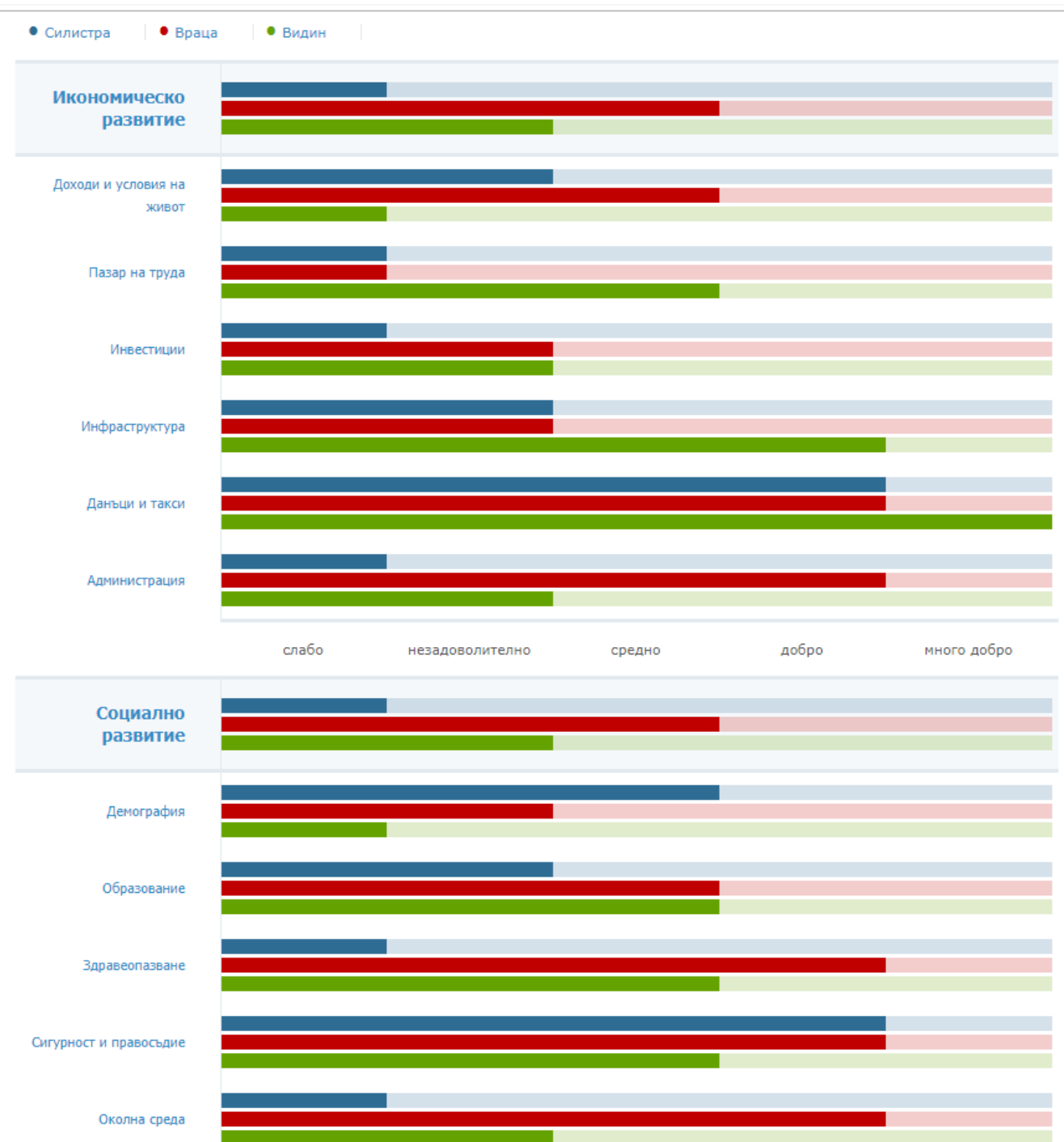
• Силистра	6 080 лв.	Всички останали 23
• Сливен	6 392 лв.	области България имат БВП/ч.н.
• Видин	6 401 лв.	по-висок от 7 000 лв., а област
• Кърджали	6 854 лв.	София /столична/ - 28 465 лв.
• Перник	6 895 лв.	

На следващата диаграма е показано сравнение за икономическото и социално развитие на жителите на област Силистра /като част от тях са и жителите на община Кайнарджа/ и развитието на тези показатели в областите Враца и Видин от Северозападния район за развитие, който е най-слаборазвития район в целия Европейски съюз. Прави впечатление, че и в двете направления като цяло област Силистра е с най-слабо развитие – и в икономическо отношение, и в социалното развитие.

За „Икономическото развитие“ при 6 възможни индикатора – и при петте сме по-зле от Видин и Враца, и само при шестия „доходи и условия на живот“ – изпреварваме само Видин.

По същия начин за „Социалното развитие“ – водим единствено по показател „демография“ и като цяло област Силистра е с по-нисък темп на социално развитие

Актуализиран документ за изпълнение на ОПР2014-2020 на община Кайнарджа за периода 2018-2020

Източник НИС

В тази връзка в Актуализирания документ за изпълнение на Областната стратегия за развитие на Силистра има набелязани три мерки за осъществяване на проекти в община Кайнарджа с помощта на средства от Целенасочената инвестиционна програма /ЦИП/, които ще станат неразделна част от Програмата за реализиране на ОПР, респективно на АДИОПР2014-2020 на община Кайнарджа.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №.... /..... 2018 година

Същевременно - в самата ЦИП има набелязани три проекта в различните мерки за подкрепа на този район, в който е община Кайнарджа по подпрограма ЦИП 4, за които ще се търсят средства за целенасочено въздействие в община Кайнарджа чрез национално финансиране. Тези мерки, чрез предвидените проекти също ще станат част от ПРОПР за изпълнение на АДИОПР2014-2020г. за община Кайнарджа в периода 2018-2020 година.

❖ Съответствие с трети национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020

В съответствие със задължителните изисквания, въведени с изменение на ЗРР в началото на 2014 година, към ОПР2014-2020 на община Кайнарджа още в периода на разработване, има създадено **приложение 3 „Мерки за ограничаване на изменението на климата и за адаптацията към вече настъпили промени, които ще се прилагат на територията на община Кайнарджа в периода 2014-2020 год.“**, което остава актуално и към настоящия АДИОПР2014-2020. В него посочените мерки се изпълняват, като :

- По индикаторите за залесителни мерки - до момента **община Кайнарджа има залесени общо 525 дка нови гори** с подходящи за района горски насаждения, чрез финансирането по проект от ПРСР2007-2013 в периода 2013-2014 година. Една част от мероприятията е необходимо да се допълнят през новия програмен период 2014-2020 година, а именно – презалесяване на местата на изгубените фиданки/обичаен предвидим процес при всяко ново залесяване/, за което община Кайнарджа търси източник на финансиране;
- По индикаторите за постигнатата ЕЕ, а именно - изпълнение целите за постигане на икономии от енергия и икономии на съответен обем парникови газове, община Кайнарджа многократно надвиши поставената и национална цел от 0,2 GWh икономии. **Постигнати са икономии от 1,4 GWh, по-голямата част от които са доказани чрез обследване на въведените енергоспестяващи мерки /ЕСП/ и издаване на протокол и сертификат от лицензирана фирма**, а общината ще продължава да работи за увеличаване на енергийната ефективност на сградите и в предстоящия период от време, съобразно действащия средносрочен стратегически документ: „Програма за енергийна ефективност на община Кайнарджа за периода 2014-2020“;
- По индикаторите за въвеждане на възобновяеми енергийни източници – община Кайнарджа има изградена и въведена **„Система за улично осветление, захранвана от слънчева енергия“** още през юли 2013 година, състояща се от 486 броя индивидуални соларни модули. Системата е реализирана, чрез финансиране с европейски средства от ЕЗФРСР по проект на община Кайнарджа от ПРСР2007-2013 година. Общината продължава дейността си в същата посока, като непрекъснато търси варианти за финансиране възможността да се инсталират още такива индивидуални соларни модули, така че да обхване 100% от територията на селищата. Има нов подаден проект, който очаква разглеждане и решение за финансиране от финансов донор - външен за община Кайнарджа;
- **Осъществява се постоянен мониторинг за опазване на природата;**
- **Осъществява се кампания по разясняване мерките за предотвратяване на климатичните промени сред населението и особено сред децата и младежите.**

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

ВИЗИЯ

Визията, стратегическите цели, приоритетите и мерките, както и индикативната финансова таблица и мерките за наблюдение и оценка на ОПР2014-2020 год. на община Кайнарджа са изцяло запазени така, както са изготвени през 2014 година от „БРЕЙНСТОР ООД”. *Източник ОПР2014-2020*

Общинският план за развитие е инструмент на общинската политика за постигане на устойчиво и балансирано развитие на общината. Дългосрочната политика на общината играе ключова роля за устойчивото развитие посредством постигане на баланс между различните аспекти на развитието (икономически, социален, екологичен и териториален). Акцентира се върху развитието и експонирането на основните фактори за растеж и сравнителните предимства на общината - суровинна и кадрова обезпеченост на структуроопределящите икономически отрасли, човешкият капитал, богатото културно-историческо наследство и качествената природна среда. При формулиране на визията са взети предвид изводите от социално-икономическия анализ, изявените проблеми и потенциали за бъдещото развитие в общината. Тя съдържа представата за бъдещо динамично, устойчиво и хармонично развитие. Политиката на община Кайнарджа за дългосрочно общинско развитие намира израз в следната визия:

Съвременна крайгранична община в област Силистра с:

- **Интензивно развиващ се аграрен сектор и туризъм;**
- **Добре развита транспортна и техническа инфраструктура;**
- **Хармонична жизнена среда и условия за пълноценна трудова реализация на населението;**
- **Запазени културно-исторически традиции и междуетнически взаимоотношения;**
- **Екологично чиста природна среда.**

За реализирането на визията ще се разчита на местните ресурси и потенциал, които с помощта на финансовите инструменти на ЕС, ще се превърнат в конкурентни предимства. Постигането на тази визия ще позволи доближаване до основната цел на политиката за социално-икономическо сближаване на ЕС, определена като намаляване на различията между равнищата в развитието на различните региони и изостаналостта на слаборазвитите региони; ще спомогне за постигане на визиите за развитие на СЦРП и област Силистра.

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Постигането на формулираната визия следва да се осъществи чрез определените стратегическа цели, подкрепени от адекватни приоритети и мерки. На тази основа и на база резултатите от социално-икономическия анализ са формулирани следните **четири стратегически цели:**

Стратегическа цел 1. Развитие на конкурентноспособна общинска икономика чрез развитие на местния потенциал.

Стратегическа цел 2: Съхраняване на човешкия капитал в общината и подобряване на неговото развитие и жизнен стандарт.

Стратегическа цел 3: Подобряване на териториалната устойчивост и свързаност.

Стратегическа цел 4: Укрепване на административният капацитет и повишаване на компетентността на служителите на общината.

Реализирането на първата и третата цел предполага провеждането на комплекс от мерки, които да доведат до увеличаване равнището на социално-икономическо развитие на общината и доближаване с местните общности от ЕС. Това ще се постигне чрез подобряване на условията за ускорен растеж и повишаване на регионалната конкурентоспособност, чрез увеличаване на производителността и развитието на местния икономически потенциал. Подобряването на териториалната устойчивост и свързаност ще доведе до подобряване на модела на развитие на общината чрез инвестиции в социалната и транспортна инфраструктура.

Реализирането на втората цел ще доведе до преодоляване на местния дефицит в качеството на човешките ресурси, чрез квалификация и подобряване на условията за професионална реализация. Ще бъде стимулирана заетостта и преустановени негативните тенденции на откъсване на образованието от местната икономическа среда и потребностите на местния пазар на труда. Постигането на целта ще спомогне за постигане на устойчивост в подобряването на демографските тенденции и пълноценното включване на младите хора в живота на общината, чрез подобряване на възможностите за тяхното развитие.

Реализирането на четвъртата цел включва подобряване качеството на местната администрация и административните услуги предоставяни от общината. Постигането на планираните цели ще превърне община Кайнарджа в привлекателно и сигурно място за живот,

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

чрез създаване на условия за пълноценно развитие, повишаване на жизнения стандарт и удовлетворяване на социалните и духовни потребности на нейните граждани. Всяка специфична цел ще се изпълнява, чрез съвкупност от мерки и дейности, които ще бъдат обобщени в Програмата за реализация на ОПР 2014-2020 г. под формата на приоритетни проекти, обезпечени с човешки, финансов, времеви ресурс и съобразени с капацитета и възможностите на общината.

ПРИОРИТЕТИ И МЕРКИ

Изпълнението на стратегическите цели изисква определяне на приоритетни области за общинското развитие. Община Кайнарджа трябва да продължи дейностите по усъвършенстване на техническата и социална инфраструктура, опазването на околната среда, изграждането на съвременна институционална среда и развитие на икономическия потенциал и на туризма.

Основавайки се на дефинираните в Националната стратегия за регионално развитие цели и приоритети, и в съответствие с целите и принципите на структурната и кохезионна политика на ЕС, при разработването на ОПР са дефинирани девет приоритета за развитие на община Кайнарджа:

Приоритет 1. Насърчаване предприемачеството, развитието на малкия бизнес и селското стопанство, като основен отрасъл в местната икономика.

Приоритет 2. Насърчаване развитието на туризма и опазване на културното наследство в общината

Приоритет 3. Създаване на условия за трудова заетост, развитие на пазара на труда, подобряване на условията на труд и съхраняване на демографския потенциал.

Приоритет 4. Подобряване на достъпа до образование, качествено здравеопазване и социални услуги на територията на общината.

Приоритет 5. Подобряване на условията за живот на младите хора и насърчаване на участието им в живота на общината.

Приоритет 6. Подобряване на модела на развитие на общината чрез обновяване и поддържане на техническата и социална инфраструктура, обслужваща населението.

Приоритет 7. Развитие на териториалното сътрудничество и интегрирано развитие на

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

инфраструктурата, опазване на околната среда, биоразнообразието и природните ресурси.

Приоритет 8. Повишаване на административния капацитет на общината за разработване и управление на проекти по европейските фондове и програми.

Приоритет 9. Подобряване на административното обслужване на гражданите и бизнеса в общината.

Към всеки от приоритетите в плана за развитие са адресирани специфични мерки, следващи логиката на стратегическите цели.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1. РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТНОСПОСОБНА ОБЩИНСКА ИКОНОМИКА ЧРЕЗ РАЗВИТИЕ НА МЕСТНИЯ ПОТЕНЦИАЛ.

Приоритет 1. Насърчаване предприемачеството, развитието на малкия бизнес и селското стопанство, като основен отрасъл в местната икономика.

Мярка 1. Насърчаване на предприемачеството за създаване на микро и малки фирми за преработка и съхранение на селскостопанска продукция.

Мярка 2. Осигуряване на институционална подкрепа за създаване и развитие на клъстери, браншови и регионални обединения за сътрудничество.

Мярка 3. Привличане на инвестиции в сферите на възобновяемите енергийни източници, транспортната логистика, селското стопанство и биологични производства и оползотворяването на отпадъците;.

Приоритет 2. Насърчаване развитието на туризма и опазване на културното наследство в общината

Мярка 1. Подобряване на качеството на предоставяните туристически услуги, чрез използване на възможностите за финансиране по европейски фондове и програми и създаване на нови туристически продукти, основани на добруджанските бит и култура.

Мярка 2. Професионална промоция и реклама на туристическите продукти в партньорства с общини на регионално, национално и трансгранично ниво за валоризация, социализация и експониране на недвижими, движими и нематериални

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

културни ценности и природни забележителности.

Мярка 3. Опазване и популяризиране на археологичните паметници, културното наследство и историческата памет на етносите в общината.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: СЪХРАНЯВАНЕ НА ЧОВЕШКИЯ КАПИТАЛ В ОБЩИНАТА И ПОДОБРЯВАНЕ НА НЕГОВОТО РАЗВИТИЕ И ЖИЗНЕН СТАНДАРТ.

Приоритет 3. Създаване на условия за трудова заетост, развитие на пазара на труда, подобряване на условията на труд и съхраняване на демографския потенциал.

Мярка 1. развитие на възможности за равен достъп до образование, професионално ориентиране, квалификация и преквалификация на населението от общината посредством "учене през целия живот".

Мярка 2. активиране на продължително безработни и трудово неактивни лица и предотвратяване на социалното изключване чрез индивидуално консултиране и включване в специализирани мерки и програми.

Мярка 3. Подобряване на условията на труд на работното място и запазване и увеличаване броя на високообразованото население.

Приоритет 4. Подобряване на достъпа до образование, качествено здравеопазване и социални услуги на територията на общината.

Мярка 1. Подобряване на качеството на предоставяните социални услуги, в т.ч. изграждане на достъпна среда в населените места на община Кайнарджа.

Мярка 2. Подобряване на материалната база и качеството на образователния процес;

Мярка 3. разширяване на териториалния обхват, качеството и броя на предоставяните здравни услуги в общността.

Приоритет 5. Подобряване на условията за живот на младите хора и насърчаване на участието им в живота на общината.

Мярка 1: Организиране на събития със спортен, културен, образователен и друг характер за приобщаване на децата и младите хора, в това число и тези в

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №.... /..... 2018 година

неравностойно положение.

Мярка 2: Създаване и младежки и детски организации, школи и клубове и включването им в живота на общината.

Мярка 3: Подобряване на материалната база и подпомагане на дейността на читалищата, подобряване на качеството на съществуващата и разширяване на училищната спортна база.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: ПОДОБРЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИАЛНАТА УСТОЙЧИВОСТ И СВЪРЗАНОСТ.

Приоритет 6. Подобряване на модела на развитие на общината чрез обновяване и поддържане на техническата и социална инфраструктура, обслужваща населението.

Мярка 1: Развитие и модернизирание на транспортната инфраструктура на територията на общината;

Мярка 2: Подобряване на достъпа до населените места и културните забележителности;

Мярка 3. Обновяване и развитие на водоснабдителната инфраструктура, подмяна и реконструкция на амортизираните мрежи и съоръжения на водопроводните системи.

Приоритет 7. Развитие на териториалното сътрудничество и интегрирано развитие на инфраструктурата, опазване на околната среда, биоразнообразието и природните ресурси.

Мярка 1. Развитие на трансграничното сътрудничество за подобряване на социално-икономическия растеж на общината;

Мярка 2. Рекултивация на земеделския фонд, защита на почвите от – ерозия, киселинност, засоляване, възстановяване на хидромелиорациите и опазване на биологичното разнообразие.

Мярка 3: Подобряване на енергийната ефективност на община Кайнарджа чрез оптимизиране на енергийното потребление и използване на възобновяеми енергийни източници.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4: УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯТ КАПАЦИТЕТ И ПОВИШАВАНЕ НА КОМПЕТЕНТНОСТТА НА СЛУЖИТЕЛИТЕ НА ОБЩИНАТА.

Приоритет 8. Повишаване на административния капацитет на общината за разработване и управление на проекти по европейските фондове и програми.

Мярка 1. Повишаване на професионалната квалификация на служителите в администрацията за постигане на ефективна и модерна администрация и подобряване на обслужването на гражданите и бизнеса.

Мярка 2. Създаване и укрепване на капацитет за ефективно прилагане на модерни начини за управление, стратегическо планиране и разработване на местни политики и партньорства.

Мярка 3. Подобряване на комуникативния потенциал на общинската администрация за реализация на партньорства на транснационалното и междурегионално ниво и обмен на добри практики.

Приоритет 9. Подобряване на административното обслужване на гражданите и бизнеса в общината.

Мярка 1. Въвеждане на електронно административно обслужване на населението чрез разработване на електронна платформа за предоставяне на услуги и въвеждане на обслужване на „едно гише“.

Мярка 2. Обновяване на материалната и техническа база на общинската администрация.

Мярка 3. Осигуряване на комплексно, интегрирано и устойчиво развитие на населените места чрез разработване на кадастрални карти и устройствени планове.

Приоритетите в общинското развитие на община Кайнарджа и включените в тях мерки за реализация са идентифицирани на основата на актуализираният социално – икономическия профил на общината и на постогнатото през програмен период 2007-2013 г. Осъществяването на стратегическите цели, приоритети и мерки е развито в индикативна финансова таблица. Разработена е и Програма за реализация на Общинския план за развитие (ПРОПР), с цел детайлизиране на заложените мерки, дейности и проекти и обвързването им с конкретни финансови източници, срокове и

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

отговорници.

Програмата за реализация на Общинския план за развитие /ПРОПР/ е краткосрочен оперативен документ за осъществяване на основните приоритети и цели в развитието на общината. ПРОПР се разработва на основата на ресурсно осигурените мерки за съответната година.

Всяка програма съдържа:

- конкретизация на мерките за развитие;
- проектите за изпълнение на мерките;
- необходимите финансови ресурси;
- звената за изпълнение на проектите;
- дейностите за осигуряване на информация и публичност;
- дейностите по контрола и оценката на изпълнението на програмата.

ПРОПР представлява механизъм за реализация на всяка конкретна цел, мярка и дейност на общинския план. Разработването на програмата е обвързано с процедурата по изработване на бюджета на общината.

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА е разработена в ПРИЛОЖЕНИЕ 1;

В следващата таблица е посочено изпълнението на целите, в съответствие с прогнозията на бюджет на индикативната финансова таблица на

ОПР2014-2020. Екипът на община Кайнарджа ще предложи допълнителни дейности и проекти, за да компенсира забавеното изпълнение

по някои от мерките и приоритетите, както и да завиши изпълнението на тези мерки, които имат добро изпълнение до момента.

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА СЛЕД ИЗПЪЛНЕНИЕ НА

ОПР2014-2020 ДО ИЗВЪРШВАНЕ НА МЕЖДИННА ОЦЕНКА /Източник МО на ОПР2014-2020, изготвена в 2018год. от „ГЛОБАЛ МЕТРИКС ЕООД“/

			% Изпълнен ие
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1. РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТНОСПОСОБНА ОБЩИНСКА ИКОНОМИКА ЧРЕЗ РАЗВИТИЕ НА МЕСТНИЯ ПОТЕНЦИАЛ.	1 736 410	17 342 000	10,01
Приоритет 1. Насърчаване предприемачеството, развитието на малкия бизнес и селското стопанство, като основен отрасъл в местната икономика.	1 274 474	11 357 000	11,22
Мярка 1. Насърчаване на предприемачеството за създаване на микро и малки фирми за преработка и съхранение на селскостопанска продукция.	48 900	3 755 000	1,30
Мярка 2. Осигуряване на институционална подкрепа за създаване и развитие на клъстери, браншови и регионални обединения за сътрудничество.	58 692	342 000	17,16
Мярка 3. Привличане на инвестиции в сферите на възобновяемите енергийни източници, транспортната логистика, селското стопанство и биологични производства и оползотворяването на отпадъците.	1 166 882	7 260 000	16,07
Приоритет 2. Насърчаване развитието на туризма и опазване на културното наследство в общината	461 936	5 985 000	7,72
Мярка 1. Подобряване на качеството на предоставяните туристически услуги, чрез използване на възможностите за финансиране по европейски фондове и програми и създаване на нови	365 835	1 302 000	28,10

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №.../..... 2018 година

туристически продукти, основани на добруджанските бит и култура.			
Мярка 2. Професионална промоция и реклама на туристическите продукти в партньорства с общини на регионално, национално и трансгранично ниво за валоризация, социализация и експониране на недвижими, движими и нематериални културни ценности и природни забележителности.	50 100	425 000	11,79
Мярка 3. Опазване и популяризиране на археологичните паметници, културното наследство и историческата памет на етносите в общината.	6 000	528 000	1,14
Мярка 4. Подобряване на съществуващата база и изграждане на нова - за спорт, туризъм и отдих на жителите на общината.	40 001	3 730 000	1,07
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: СЪХРАНЯВАНЕ НА ЧОВЕШКИЯ КАПИТАЛ В ОБЩИНАТА И ПОДОБРЯВАНЕ НА НЕГОВОТО РАЗВИТИЕ И ЖИЗНЕН СТАНДАРТ.	9 243 942	9 141 340	101,12
Приоритет 3. Създаване на условия за трудова заетост, развитие на пазара на труда, подобряване на условията на труд и съхраняване на демографския потенциал.	2 882 750	3 142 000	91,75
Мярка 1. Развитие на възможности за равен достъп до образование, професионално ориентиране, квалификация и преквалификация на населението от общината посредством "Учене през целия живот".	141 431	452 000	31,29
Мярка 2. Активиране на продължително безработни и трудово неактивни лица и предотвратяване на социалното изключване чрез индивидуално консултиране и включване в специализирани мерки и програми.	516 354	732 000	70,54

Мярка 3. Подобряване на условията на труд на работното място и запазване и увеличаване броя на високообразованото население.	2 224 969	1 958 000	113,63
Приоритет 4. Подобряване на достъпа до образование, качествено здравеопазване и социални услуги на територията на общината.	6 185 557	4 955 000	124,83
Мярка 1. Подобряване на качеството и броя на предоставяните социални услуги, в т.ч. изграждане на достъпна среда в населените места на община Кайнарджа.	1 549 922	540 000	287,02
Мярка 2. Подобряване на материалната база и качеството на образователния процес	4 626 949	4 142 000	111,71
Мярка 3. Разширяване на териториалния обхват, качеството и броя на предоставяните здравни услуги в общината.	8 686	273 000	3,18
Приоритет 5. Подобряване на условията и качеството на живот на младите хора и насърчаване участието им в живота на общината.	175 635	1 044 340	16,82
Мярка 1: Организиране на събития със спортен, културен, образователен и друг характер за приобщаване на децата и младите хора, в това число и тези в неравностойно положение.	0, 00	463 340	0,00
Мярка 2: Създаване на младежки и детски организации, школи и клубове и включването им в живота на общината.	48 970	14 000	349,79
Мярка 3: Подобряване на материалната база и подпомагане на дейността на читалищата, подобряване на качеството на съществуващата и разширяване на училищната спортна база.	126 665	567 000	22,34
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: ПОДОБРЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИАЛНАТА УСТОЙЧИВОСТ И СВЪРЗАНОСТ.	11 986 070	27 501 000	43,58

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №.../..... 2018 година

Приоритет 6. Подобряване на модела на развитие на общината чрез обновяване и поддържане на техническата и социална инфраструктура, обслужваща населението.	11 327 294	18 379 000	61,63
Мярка 1: Развитие и модернизирание на транспортната инфраструктура на територията на общината, включително улиците в населените места	9 294 279	8 168 000	113,79
Мярка 2: Подобряване на достъпа до населените места и културните забележителности.	0	6 530 000	0,00
Мярка 3: Обновяване и развитие на водоснабдителната инфраструктура, подмяна и реконструкция на амортизираните мрежи и съоръжения на водопроводните системи;	2 033 015	3 681 000	55,23
Приоритет 7. Развитие на териториалното сътрудничество и интегрирано развитие на инфраструктурата, опазване на околната среда, биоразнообразието и природните ресурси.	658 776	9 122 000	7,22
Мярка 1. Развитие на трансграничното сътрудничество за подобряване на социално-икономическия растеж на общината;	0,00	7 050 000	0,00
Мярка 2. Рекултивация на земеделския фонд, защита на почвите от – ерозия, киселинност, засоляване, възстановяване на хидромелиорациите и опазване на биологичното разнообразие.	500 367	532 000	94,05
Мярка 3: Подобряване на енергийната ефективност на община Кайнарджа чрез оптимизиране на енергийното потребление и използване на възобновяеми енергийни източници.	158 409	1 540 000	10,29
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4: УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯТ КАПАЦИТЕТ И ПОВИШАВАНЕ НА КОМПЕТЕНТНОСТТА НА СЛУЖИТЕЛИТЕ НА ОБЩИНАТА.	578 865	2 795 000	20,71

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

Приоритет 8. Повишаване на административния капацитет на общината за разработване и управление на проекти по европейските фондове и програми.	111 422	244 000	45,66
Мярка 1. Повишаване на професионалната квалификация на служителите в администрацията за постигане на ефективна и модерна администрация и подобряване на обслужването на гражданите и бизнеса.	56 763	121 000	46,91
Мярка 2. Създаване и укрепване на капацитет за ефективно прилагане на модерни начини за управление, стратегическо планиране и разработване на местни политики и партньорства.	53 159	83 000	64,05
Мярка 3. Подобряване на комуникативния потенциал на общинската администрация за реализация на партньорства на транснационалното и междурегионално ниво и обмен на добри практики.	1 500	40 000	3,75
Приоритет 9. Подобряване на административното обслужване на гражданите и бизнеса в общината.	467 443	2 551 000	18,32
Мярка 1. Въвеждане на електронно административно обслужване на населението чрез разработване на електронна платформа за предоставяне на услуги и въвеждане на обслужване на „едно гише“.	79 182	857 000	9,24
Мярка 2. Обновяване на материалната и техническа база на общинската администрация.	190 845	1 022 000	18,67
Мярка 3. Осигуряване на комплексно, интегрирано и устойчиво развитие на населените места чрез разработване на кадастрални карти и устройствени планове.	197 416	672 000	29,38
ОБЩО	23 545 287	56 779 340	41,47%

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №.../..... 2018 година

ДЕЙСТВИЯ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА

Организацията на изпълнението на общинския план за развитие на община Кайнарджа включва поредица от действия, свързани с:

- ресурсното осигуряване и разпределяне на средствата при реализацията на мерките;
- функционалната, институционалната и териториалната организация на действията по изпълнение на мерките, програмите и проектите на плана;
- оперативното управление и координацията между участниците в процеса на реализация;
- мониторингът /наблюдението/, оценката и контролът на изпълнението по отношение на целите, действията, ресурсите и резултатите;
- актуализацията и усъвършенстването на самия планов документ;
- осигуряването на публичност и прозрачност на процеса на разработване, приемане и реализация на плана, което пряко се свързва със засилване на демократичността в управлението.

Всички тези етапи на реализацията следва да бъдат програмно, ресурсово, кадрово и организационно осигурени.

Ресурсното осигуряване и разпределение на средствата при реализация на мерките в рамките на общинския план за развитие на община Кайнарджа се осъществява чрез разработената индикативна финансова таблица. Тя дава числен финансов и времеви израз на предвидените в плана мерки.

Групирани, основните източници за финансиране на планираните дейности и проекти са:

- национални източници, включващи средствата на държавното финансиране – републикански бюджет, общински бюджети, от търговски дружества с държавно и общинско участие и финансиране от частни търговски дружества, от дарения;
- средства с източник Европейския съюз – Структурни фондове и Кохезионен фонд на ЕС, чрез програмите на Общността и чрез българските оперативни програми :

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

- Оперативна програма "Добро управление" 2014-2020
- Оперативна програма "Транспорт и транспортна инфраструктура" 2014-2020
- Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020
- Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" 2014-2020
- Оперативна програма "Иновации и Конкурентоспособност" 2014-2020
- Оперативна програма "Околна среда" 2014-2020
- Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж" 2014-2020
- Програма за развитие на селските райони 2014-2020
- Програма за морско дело и рибарство 2014-2020
- Програми по европейско териториално сътрудничество 2014-2020
- Безвъзмездни средства от други източници и донорски програми;
- Привлечени средства чрез кредитни инструменти и инвестиционни фондове.

Програмата за реализация на формулираните приоритети и мерки и по - специално индикативната финансова таблица следва да се обвържат с процедурата по изработването на проекта на бюджет на общината. В индикативната финансова таблица в резултат от извършен мониторинг и оценка е възможно да се правят целесъобразни оперативни и текущи изменения по промяна на размера на определени средства или прехвърляне на конкретни ресурси, както и да се актуализират отделни източници на

Мониторингът води до засилване потенциалните възможности за реализация на общинския план за развитие. Чрез прилагането му е възможно да се подобри сътрудничеството между различните участници, които си комуникират при изпълнението на плана, като широко се прилага принципа на прозрачност, публичност и партньорство. Внасянето на елементи на обществено обсъждане води до реално обогатяване на ОПР с участието на населението на общината.

Важен момент при организацията на мониторинга е определянето на неговите водещите компоненти. Най - общо тук се включва:

- Определяне на система от индикатори за измерване степента на изпълнение;
- Създаване на механизъм за измерване и проследяване на водещите параметри;
- Избор и адаптиране на механизми за сравнение и оценка на резултатите;

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество“ в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

-
- Оценка на резултатите и предприемане на корекции при значими отклонения.

От гледна точка на информационното осигуряване на мониторинга е важен въпросът за събираемостта на данните за самото оценяване – те следва да са редовни /официализирани/, верифицирани, релевантни на заложените цели и прости. Това налага да се осъществява периодична координация и съвместен обмен на информация между общинската администрация на Кайнарджа, ТСБ, ДБТ, ОДЗ и др. институции за набиране и анализиране на текущи данни и информационни източници.

Наблюдението и оценката следва да проследяват не само използването на финансовия и ресурсен потенциал, но активно да отчитат и физическия прогрес върху територията на общината /настъпващи промени в състоянието на средата в резултат от предприети интервенции/. Това изисква набор от специфични индикатори и възможност за алтернативност и адаптивност при оценяване изпълнението на плана.

ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА

- Равнище на безработица (в %);
- Относителен дял на заетите (от общото трудоспособно население (в %));
- Местни и чуждестранни инвестиции (в лева);
- Брой на предприятията в община Кайнарджа;
- Обновени водопроводи (в км.);
- Обновени общински пътища (в км.)
- Подобрени общински пътища без настилка (в км.);
- Подобрена улична мрежа в лошо състояние (в км.);
- Домакинства и фирми, обслужвани от нови/подобрени системи за водоснабдяване (в %);
- Намаляване на загубите на вода по водопреносната мрежа (в %);
- Икономии от внедрени общински мерки за енергийна ефективност (в kW);
- Брой на създадените "онлайн" административни услуги;
- Брой общински служители, преминали курсове за квалификация и обучение;
- Брой изградени обекти на местната бизнес инфраструктура, в т.ч. бизнес офиси, изложбени зали, бизнес инкубатори, производствени зони и др.;
- Брой новосъздадени фирми
- Собствени приходи по местния бюджет (в лева)
- Инвестиционни разходи по местния бюджет (в лева)
- Брой новосъздадени клъстери, сдружения, клубове и НПО
- Брой места за настаняване и/или средства за подслон;
- Брой реализирани нощувки в местата за подслон и настаняване;
- Приходи от нощувки в хотели, къщи за гости и др. места за настаняване (в лева);
- Приходи от посетители на туристически и културни обекти и забележителности (в лева);

Този документ е създаден от инж. Бонка Йорданова – гл.експерт „Икономическо развитие, международни програми и сътрудничество” в общинска администрация Кайнарджа. Документът е утвърден от кмета на общината – Любен Сивев и е приет с решение на Общински съвет Кайнарджа №....., протокол №...../..... 2018 година

-
- Брой туристи посетили туристически и културни обекти и забележителности;
 - Брой на компютрите на 100 ученика в училищата;
 - Брой сключени договори с работодатели по мерките за насърчаване на заетостта;
 - Брой безработни лица включени в заетост по мерките за насърчаване на заетостта;
 - Брой включени безработни лица в квалификационни курсове;
 - Брой социални услуги, предоставяни в общността;
 - Обработваеми земеделски площи (в декари);
 - Декари гори
 - Декари новозалесени площи;
 - Декари трайни насаждения и билки;
 - Декари с биоземеделие
 - Декари рекултивирани земи
 - Брой животновъдни ферми
 - Брой ремонтирани, реставрирани, социализирани културни, исторически и туристически обекти
 - Брой нови туристически продукти
 - Брой културни и спортни събития
 - Брой нови и реновирани спортни площадки и места за отдих
 - Брой осъществени партньорства с бизнес структури
 - Брой осъществени партньорства с държавни структури и други общини

ПРОГРАМАТА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ, респективно на АДИОПР2014-2020год. НА ОБЩИНА КАЙНАРДЖА се разработва и актуализира на 1, 2 или 3 години – според актуалността на набелязаните проекти за изпълнение по време на предстоящия плануван период. По този начин ще продължи работата и след приемане на АДИОПР2014-2020г. от Общински съвет Кайнарджа. При невнасяне на програма за съответната календарна година за актуализиране и гласуване от Общинския съвет на Кайнарджа – продължава действието си последната приета програма.